Poštnina plačana v gotovini | LETO XI. | V ponedeljek, dne 11. aprila 1938. | Štev. 15. | Posamezna številka 1 Din

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inseratom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEC

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 40-01, 40-02, 40-03, 40-04 in 40-05. List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica štev. 6 Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179. Telefon štev. 2992

Plebiscit o Veliki Nemčiji

Povsod je glasovalo okrog 99 % volivcev z „ja“

Berlin, 10. aprila. c. Danes je vsa Velika Nemčija glasovala za Hitlerjevo zedinjenje Avstrije z Nemčijo. Dasi je nad vso Nemčijo vladal danes precejšen mraz ob jasnem vremenu, so vendarle bile ulice in trgi prepolni volivcev, ki so hiteli opravljat svojo volivno dolžnost.

Glasovanje se je začelo kmalu po polnoči, ko so zvočniki z Dunaja prenašali zadnje akorde molitve in zahvalnih pesmi. Na postajo v Tilsit je danes ob tem času posebni vlak iz Rige pripeljal 800 Nemcev in Avstrijcev opravljat volivno dolžnost. Pripeljali so se s posebnim vlakom, ki je vozil osem ur. Prav tako poročajo iz vseh ostalih obmejnih večjih krajev o tem, kako so posebni vlaki vozili Nemce iz tujine opravljat volivno dolžnost. Tako je v Ratibor četvero posebnih vlakov pripeljalo 3000 Nemcev in Avstrijcev iz ČSR. Posebni vlaki iz Jugoslavije pa so pripeljali v obmejne kraje 2500 Nemcev in Avstrijcev, ki trenotno bivajo v Jugoslaviji in ki so tudi hoteli opraviti svojo volivno dolžnost.

V Berlinu samem in v vseh mestih se je že na vse zgodaj začelo volivno življenje. Po ulicah so korakali že od rane zore razni oddelki SA in SS z godbami ali s petjem ali pa s fanfarami, da bi zdramili Berlinčane ali pa meščane drugih mest. Dasi se je začelo glasovanje ob 8, so se pred volišči zbirale množice že dolgo poprej.

Adolf Hitler se je s svojim spremstvom dopoldne s posebnim vlakom pripeljal z Dunaja v Berlin in glasoval na volišču v Anhalterbahnhofu. Z njim so obenem glasovali Göbbels z ženo in ostalo spremstvo. Glasovanje je potekalo ves dan zelo naglo. V manjših krajih je 100% glasovalo že do 11 dopoldne. Okoli poldne so vsi volivci opravili svojo dolžnost že v Königsbergu. V Vzhodni Prusiji so vsi volivci opravili svojo dolžnost že okoli 5 popoldne. V Heidelbergu so vsi volili že do 15. Na Dunaju samem so vsi volivci opravili svojo dolžnost že do 17. Udeležba znaša 99% do 100%, seveda so najbrž vsi glasovali z »ja«.

Med prvimi volivci na Dunaju je bil tudi kardinal Innitzer.

V bolnišnicah so tudi volili vsi bolniki. Vsakega volivca so, medtem ko je dajal svoj glas v kuverto, zastrli z dežnikom.

Dunaj, 10. aprila. AA. (DNB). V večini volilnah okrajev je že dopoldne glasovalo nad polovico volilcev. Mesto je svečano okrašeno. Tudi v tistih delih mesta, kjer so bili prej marksisti najmočnejši, ni nobena hiša ostala brez zastave. Na Dunaj je danes prišlo veliko število Nemcev iz zamejstva, ki hočejo izvršiti svojo državljansko dolžnost. Namestnik Seyss-Inquart in minister Gleise-Horstenau sta bila deležna navdušenih manifestacij, ko sta odšla z volišča. Poročajo, da je v Vorarlbergu že ob 11 dopoldne glasovalo 60% volilcev. V Salzburgu so se ob 2 popoldne pokazali na ulicah številni znaki, ki so jih nosili oni, ki so že opravili državljansko dolžnost. Prav tako je bilo tudi v Linzu in v Gradcu. V Gradec je prispelo 5 posebnih vlakov iz Jugoslavije, ki so pripeljali jugoslovanske Nemce na volišča.

Berlin, 10. aprila. c. Ob 20 so objavili naslednje delne izide o današnjem glasovanju: V enem izmed volilnih okrožij povedo številke tole:

Volilnih upravičencev 728.686, volilo jih je 727.710, to je 99.86%. Od tega je glasovalo z »ja« 724.760 volilcev, to je 99.595%, z »ne« pa 2732 volilcev ali 0.375%. Neveljavnih glasov je bilo 218.

Zanimiv je izid v mestu Rotenburg. Tam je bilo volilnih upravičencev 25.469, volilo jih je 25469 volilcev, to je 100% in vseh 100%, to je 25.469 volilcev, je glasovalo z »ja«.

Izid v Sommerfeldu v Lužicah pove naslednje: volilnih upravičencev je bilo 7710, glasovalo jih je 7703, »ja« je glasovalo 7684 volilcev, »ne« 15, neveljavni pa so bili štirje glasovi.

V Heilbronu je izdid naslednji: volilnih upravičencev 43.715, odanih glasov 43.715, »ja« je glasovalo 43.707 volilcev, »ne« pet volilcev, zmotili pa so se trije volilci.

V Heilbronu je izid naslednji: volilnih upravičencev 61.708, oddanih glasov 61.091, »ja« je glasovalo 60.435 oseb, »ne« 556, neveljavnih pa je bilo 100 glasov.

Volilni izidi ob pol 9 zvečer

Berlin, 10. aprila. c. Ob pol 9 zvečer so objavili naslednje delne izide:

Večje volilno okrožje okoli Berlina je dalo naslednje: volilnih upravičencev 3,278.168, volilo 3,271.705 (99.8%), »ja« je glasovalo 3,252.512 ali 99.41%, z »ne« 16.673 ali 0.51%, neveljavnih pa je bilo 2520 glasov.

V Berlinu je bil delen izid tale:

Volilnih upravičencev 1,149.752, »ja« 1,140.160, »ne« 8683, neveljavnih 909.

V industrijskem središču Mannheim: volilnih upravičencev 132.790, oddanih 132.267. »Ja« je glasovalo 130.136, »ne« 2081, neveljavnih 50.

Monakovo: volilnih upravičencev 374.331, volilo 374.277, »ja« 373.228, »ne« 892, neveljavnih glasov je bilo 157.

Delavsko središče Düsseldorf: volilnih upravičencev 104.643, volilo 104.549, »ja« 104.430, »ne« 86, neveljavnih 33.

München-Gladbach: volilnih upravičencev: 84.533, volilo 84.364, »ja« 83.949, »ne« 271, neveljavnih glasov 98.

Slovenci v Belgradu

Belgrad, 10. aprila. m. Prosvetno društvo v Belgradu je imelo snoči v veliki dvorani Inženirskega doma spet prosvetni večer, ki je bil posvečen slovenskim planinam. Predaval je znani slovenski planinec g. **prof. Janko Mlakar,** ki so ga številni poslušalci nagradili za lepo in duhovito predavanje z dolgotrajnim odobravanjem. Predavanje so spremljale skioptične slike. Prosvetni večer so s svojo navzočnostjo počastili soproga ministra dr. Kreka ga. Milka Krekova, senator dr. Kulovec in gimn. ravnatelj v pok. g. Remec. Profesor Mlakar je danes obiskal tudi belgrajskega nadškofa dr. Ujčiča, ki ga je zadržal na kosilu. Prihodnji prosvetni večer bo v sredo, dne 13. aprila s predavanjem g. prof. Janeza Severja iz Ljubljane o temi »Slovenci ob velikih dogodkih«. Predavanje bo v društvenih prostorih in se prične ob pol 9.

Smederevo, 10. aprila. m. V Smederevu se je danes ustanovila podružnica belgrajskega Prosvetnega društva. Sestanka se je udeležilo več odbornikov belgrajskega Prosvetnega društva s predsednikom dr. Bizjakom na čelu, ki je v daljšem govoru razvijal program naših prosvetnih organizacij. Smederevski Slovenci, ki jih je nad 100, so živahno odobravali izvajanja dr. Bizjaka in so soglasno sklenili, da se v Smederevu ustanovi Prosvetno društvo. Izvolili so tudi odbor z gosp. Adamičem na čelu. Ustanovnemu občnemu zboru je prisostvovalo več Srbov, prijateljev tamkajšnjih Slovencev. Iz njihovih vrst so se slišali predlogi, naj bi se v okviru Prosvetnega društva poučevala tudi slovenščina za Srbe, da bi lažje razumeli brate Slovence.

S španskih bojišč

Burgos, 10. aprila. AA. (Havas) Radio-Burgos poroča: Po zadnjih vesteh iz glav. stana, po katerih nacionalistične čete nadaljujejo z utrjevanjem zavzetih postojank in s čiščenjem osvojenega ozemlja, je bilo ujetih mnogo republikanskih vojakov in zaplenjenega mnogo vojnega materiala. Čete na desnem krilu so popolnoma zavzele Siero Turbel, izvidniški oddelki pa so zdaj že v okolici mesta San Maco.

Barcelona, 10. aprila. AA. (Havas) Uradno poročilo ministrstva za narodno obrambo se glasi: Vzhodno bojišče: Sovražnik je prekoračil reko Parez in prišel na desni breg ter poslal izvidniške oddelke do vasi Sort. Na odseku pri Trempu je sovražnik izvršil napad na Isono in na bližnje poti. Posrečilo se mu je zavzeti Slobojeso, ki so jo republikanske čete ponovno zavzele po uspelem protinapadu. Nacionalistične čete so pomaknile svoje prednje vojne vrste do Monsijakre in Turmela. Na estramadurskem bojišču so nacionalistične čete po težkih izgubah naredile nekaj uspelih napadov, zavzele so vas Karaskaleho. Na ostalih bojiščih ni nič novega.

Tisk Balkanskega sporazuma

Carigrad, 10. aprila. AA. Politična komisija tiska Balkanskega sporazuma je delala včeraj in danes pod predsedstvom Milana Stoimiroviča-Jovanovića, ravnatelja »Samouprave«. Ti razgovori so bili v hotelu Pela-Palace in so jim prisostvovali številni turški, romunski, grški in jugoslovanski časnikarji. Od Jugoslovanov so poleg predsednika konference sodelovali pri delu te komisije šef centralnega presbiroja dr. Kosta Luković in **urednik »Slovenca« dr. Alojzij Kuhar.** Na današnji seji je bilo sprejeto poročilo o delu romunskega nacionalnega odbora v letu 1937. Sprejetih je bilo tudi več predlogov, ki jih je stavlio jugoslovansko zastopstvo. Politična komisija bo nadaljevala s svojim delom v ponedeljek v palači Jildiz.

Drobne vesti

London, 9. aprila. c. **Potrjujejo, da je besedilo sporazuma med Italijo in Veliko Britanijo že sestavljeno in da bo sporazum najbrž podpisan že sredi prihodnjega tedna.**

Rim, 9. aprila. AA. (Stefani) Predsedstvo poslanske zbornice je vzelo v proučevanje načrt proračuna za leto 1938/39 s skupnimi dohodki 24.700,000.000 lir to je 4.3 milijarde več kakor je znašal prejšnji proračun.

Newyork, 9. aprila. AA. (DNB) Poplava v Alabami in Georgiji se čedalje bolj širi. Po dosedanjih podatkih je našlo smrt 30 ljudi. Reka Alabama ogroža glavno mesto Vontgomery, ki šteje 70.000 ljudi. V Pamti (Texas) je snežni metež razdejal več hiš. Osem ljudi je ubilo.

Trst, 9. aprila. AA. (DNB) V Trstu se je vkrcala na ladjo proti Japonski italijanska gospodarska komisija pod vodstvom izrednega poslanika senatorja Ettora Contija. Z isto ladjo so odpotovali tudi zastopniki najvažnejših italijanskih gospodarskih panog kot tehnični svetovalci za Japonsko in Mandžurijo.

Minister dr. Krek o delu vlade

Občni zbor mariborske organizacije JRZ

Maribor, 10. aprila.

Včeraj zvečer je bil v dvorani na Aleksandrovi cesti redni letni občni zbor krajevne organizacije JRZ v Mariboru, ki ga je počastil s svojo udeležbo in temeljitim poročilom o zunanjem in notranjem političnem položaju g. minister dr. Miha Krek. Dvorano so napolnili člani JRZ, ki so navdušeno pozdravljali predstavnike naše politične organizacije.

Občni zbor je vodil predsednik krajevne organizacije Fr. Žebot, ki je podal kratko predsedniško poročilo o delovanju krajevne organizacije v preteklem letu. Stranka je svoje sile posvetila predvsem delu v mestnem občinskem svetu in v občinski upravi, ki ima v sedanjem mestnem svetu kompletno, delasposobno večino. V organizacijskem pogledu so strankini funkcionarji z vsemi svojimi močmi sodelovali pri organizaciji stranke v mariborski bližnji in daljnji okolici ter v obeh okrajih na levem in desnem bregu, ki sta sedaj vzorno organizirana v JRZ. Stranka je v zadnjem času imela občne zbore po vseh mariborskih okrajih, na katerih so strankini funkcionarji podali obširna poročila o strankinem delu na magistratu. Na teh zborih je bil sprejet predlog za novo vodstvo strankine organizacije v mestu. Ta predlog je nato podžupan stavil na glasovanje in je bil soglasno sprejet. Za predsednika je bil izvoljen Fr. Žebot, za podpredsednika dr. Josip Leskovar, za tajnika ravnatelj Ivan Prijatelj, za blagajnika ravnatelj Franc Hrasteli, v odbor pa so bili izvoljeni najvidnejši strankini pristaši iz vseh stanov mariborskega prebivalstva.

Za predsednikom je poročal župan dr. Juvan o strankinem delu na magistratu. Poudarjal je, da ima sedanji mestni svet prvič kompaktno in delasposobno večino iz vrst pristašev stranke JRZ. Odkar je sedanja uprava prevzela vodstvo občinskih poslov, se na vseh poljih občinskega poslovanja opaža največja živahnost. Ogromne vsote so se investirale v zgradbe, popravila in regulacije ulic, cest in trgov, dokončala se je nova šola v Magdalenskem predmestju, zgradil se je nov mladinski dom, reguliran je bil Kralja Petra trg, Tatenbachova ulica, Koroška cesta, sedaj se vršijo dela na dokončni regulaciji Glavnega trga. — Občinska uprava je organizirala Mestna podjetja. Tudi socialno delo je veliko. Veliko delo je sedanja občinska uprava izvršila tudi s sanacijo Mestne hranilnice.

Po poročilu g. župana je predsednik zborovanja podal besedo ministru dr. Kreku, ki je burno pozdravljen in med govorom večkrat z aplavzom prekinjen podal temeljito poročilo o zunanjem in notranjem političnem položaju.

Govor ministra dr. Kreka

G. minister dr. Krek je najprej orisal razvoj dogodkov v evropski zunanji politiki. Potem, ko je bilo jasno, da Zveza narodov ni bila več tisto, kakor je bila zamišljena, in odkar ni mogla biti več jamstvo za mir in za meje, ki so bile ustvarjene po svetovni vojni, je Jugoslavija z zunanjim ministrom in predsednikom dr. Stojadinovičem na čelu šla iskat novih prijateljev in jih v resnici znala najti, ne da bi se odpovedala starim prijateljstvom. S takšno svojo zunanjo politiko si je Jugoslavija zagotovila varnost svojih meja, svojega prometa in tržišč, kj jih naše gospodarstvo nujno potrebuje ter si v zunanjem svetu utrdila ugled, o katerem pričajo številni diplomatski obiski v Belgradu v teku zadnjega leta. Nato je gospod minister prešel na notranjepolitično delo sedanje vlade ter med drugim izvajal:

V preteklem letu smo rešili pereče vprašanje razdolžitve našega kmeta in oživitve našega kmečkega zadružništva. V tem oziru smo od prejšnjega režima prejeli slabo dedščino. Naši največji socialnogospodarski problemi so bili nerešeni. Z uredbo o razdolžitvi kmeta smo na tisoče kmečkim družinam popravili domove in na tej podlagi smo mogli kmetu in njegovemu zadružništvu v Sloveniji dati ogromno vsoto 200 milijonov din likvidnega denarja, ki je v stanju spet pognati v obrat naš gospodarski mlin. V kmetu je zrastla spet ljubezen do njegovega kreditnega zadružništva, ki ga je v zadnjih desetih letih pred krizo čuval kot punčico svojega očesa. Za delavstvo je sedanja vlada storila toliko, kot še nobena druga vlada v naši državi. Socialna zakonodaja je pridobila toliko, da se more naša država danes postaviti v vrsto najbolj naprednih držav. Sanirala je rudarsko zavarovanje za trajno, tako da morejo naši rudarji mirno gledati v bodočnost, ker bodo na starost primerno preskrbljeni. Sanacija rudarskega zavarovanja se je izvršila tako, da bosta slovenski rudar in rudarstvo razmeroma najmanj žrtvovala. Našemu rudarju pa smo pomagali tudi zato, ker smo oživeli gospodarsko delavnost našega rudarstva, od česar bo tudi naš rudar imel precejšnjo korist.

Sedanja vlada je razširila obveznost pokojninskega zavarovanja na vse zasebne nameščence po vsej državi. Tega vprašanja nihče ni hotel sprožiti, čeprav smo v dosedanjih vladah imeli tudi Slovence za ministre za socialno politiko, ker se je vsak bal centralizacije tega zavarovanja, ki bi zlasti zadela naš Pokojninski zavod v Ljubljani. Mi smo razširili to zavarovanje tako, da smo naš Pokojninski zavod ohranili neokrnjen in avtonomen. V preteklem letu smo uzakonili splošno stanovsko zavarovanje za vse delavstvo. Priznamo, da s tem začetkom vprašanje še ni dokončno rešeno, vendar moramo poudariti, da je že ogromnega pomena načelna uzakonitev tega zavarovanja. Za to zavarovanje nismo mogli delati slabih računov, pa tudi naše gospodarske delavnosti nismo smeli preveč obremeniti, ker bi to povzročilo večjo škodo kakor pa korist. Zdaj se bavimo z invalidskim zakonom. Lanskoletna novela tega zakona nam je dala 11.000 novih upravičencev do invalidskih podpor. Hočemo pa to vprašanje pravično in dokončno rešiti, ker ne moremo dopustiti, da bi bili prikrajšani tisti, ki so za državo žrtvovali vse svoje sile. Take žrtve morajo biti pravične in popolnoma poplačane!

Nov finančni zakon je dal vladi pooblastilo, da najame posojilo v znesku 4 milijard dinarjev. Ta denar bomo uporabili za naše obrambne sile, za ceste, za javne zgradbe in za kmetijstvo. Zmagalo je načelo, da se denar, ki je določen za ceste, porabi predvsem za dostope v državo. Tudi pri ostalih investicijah bo naša naloga, da bodo primerno upoštevani tudi naši kraji. Za naše kulturne ustanove, za našo univerzo in Akademijo znanosti smo letos žrtvovali okrog 20 milijonov dinarjev, kar je prvič v zgodovini naše države. Mi smo letos ustanovili javno Akademijo znanosti in umetnosti. Ko so pa pod prejšnjim režimom naši profesorji hoteli ustanoviti privatno univerzo, so jim zagrozili z zaporom. Mislim, da so slovenski zastopniki v vladi s tem jasno izpričali, da so dobri Slovenci, so pa s tem pokazali, da so tudi dobri Jugoslovani, ker bosta znanost in umetnost, ki jo bo gojila akademija, vedno najbolje dokazovali, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi določeni za skupno življenje v skupni državi.

Sedanja parlamentarna doba gre h kraju. Stojimo pred odločilnim političnim spopadom, v katerem se bodo vsi od desnice do levice združili proti nam. Iz tega spopada moramo iziti s popolno zmago, ker bi vse drugo bilo nedostojno imena velikega dr. Antona Korošca.

Zborovalci so ob koncu govora g. ministra burno pozdravljali.

Resolucije

Po ministrovem govoru je strankin tajnik za mesto prečital naslednje resolucije, ki so bile z viharnim odobravanjem sprejete:

1. Kakor smo se Slovenci v težkih časih svetovne vojne in v dneh osvobojenja vdano oklepali svojega voditelja dr. Korošca, tako izrekajo v teh odgovornih časih vsi zborovalci, zbrani na zborovanju krajevne organizacije JRZ za mesto Maribor, neomajno zaupanje in zvestobo svojemu voditelju notranjemu ministru dr. Korošču. Iz obmejnega Maribora kličemo vsem Slovencem: **Strnimo svoje vrste in bodimo močni!**

2. Vodstvu naše stranke JRZ, posebno še predsedniku dr. Milanu Stojadinoviču, izreka zbor svoje zaupanje in zvestobo, ker vidi v tem vodstvu popolno jamstvo za zaščito miru in pravic ter svoboščin našega naroda doma in na tujem.

3. Zahvaljujemo se vladi za neumorno delo, ki ga je pokazala za dvig našega narodnega gospodarstva in za rešitev perečih socialnih vprašanj. Zahvaljujemo se banu dr. M. Natlačenu za ozdravitev našega kreditnega zadružništva. Prav posebno prosimo, da se čim prej pristopi k rešitvi materialnega vprašanja državnih nameščencev in upokojencev, izmed katerih živijo mnogi težko, bedno življenje, ki si ga niso zaslužili.

Ponovno dvigamo svoj glas in prosimo, da se Maribor zaradi velike draginje, ki se bo zaradi obmejnega značaja mesta še stopnjevala, uvrsti glede prejemanja osebnih draginjskih doklad državnih nameščencev v I. draginjski razred.

Ob velikem navdušenju je nato predsednik zaključil zborovanje s pozivom, da se vsi tesno oklenejo svoje stranke, ki jo čakajo še velike naloge.

Shodi JRZ

Belgrad, 10. aprila. m. Iz vseh krajev prihajajo poročila o številnih shodih, ki so jih za danes sklicale posamezne stranke. JRZ je imela poleg številnih manjših sestankov dva velika shoda, prvega v Varvarinu, drugega pa v Jošanički banji. Shoda v Varvarinu sta se udeležila ministra Simonović in Cvetković ter je bilo na njem navzočih 7000 oseb. Na shodu JRZ v Jošanički banji je govoril minister za pošto in brzojav Vojko Čvrkić. Udeležilo se ga je nad 5000 oseb.

Opozicija je zborovala istotako v več mestih. Nezadovoljneži srbijanske opozicije z dr. Rybarom in Dragoljubom Jovanovičem so zborovali v Požarevcu. Shod je bil slabo obiskan. Davidovičeva pisarna je zaradi tega shoda v časopisju izjavila, da nima z njim nič skupnega. Kot je »Slovenec« že poročal, je srbijansko opozicijo zajel notranji razkroj, ki ga nihče več ustaviti ne more.

JNS je zborovala v Skoplju. Zaradi velike »priljubljenosti« je na sestanek pozvala s posebnimi vabili samo svoje najzvestejše pristaše. Odziv je bil »rekorden« in se je vsega skupaj udeležilo sestanka 26 oseb. Govorili so Jevtić in drugi

Daladier sestavil vlado

Pariz, 10. aprila. b. Ministrski predsednik Daladier je danes sestavil novo vlado. Ob 3 popoldne je šel v Elizejsko palačo ter predstavil člane novega kabineta predsedniku republike Lebrunu. — Nova vlada je sestavljena takole: ministrski predsednik in minister za narodno obrambo **Daladier** (radikal), finančni minister **Marchandeau** (radikal), pravosodni minister **Reynaud** (demokratska alianca), za zun. zadeve minister **Georges Bonnet** (radikal), notranji minister **Sarraut** (rad.), minister za vojsko in mornarico **Campinchi** (radikal), minister za letalstvo **Guy le Chambre** (radikal), minister za narodno obrambo **Patrenotre** (neodvisen radikal), minister za trgovino **Gentin** (radikal), minister za poljedelstvo **Queille** (radikal), minister za delo **Ramadie** (socialistična unija), minister za javna dela **Frossard** (socialistična unija), minister za pošte **Jules Julien** (radikal), minister za pokojnine **Charpentier de Rybes** (ljudski demokr.), minister za ljudsko vzgojo **Gay,** minister za javno zdravje **Marc Rucard** (radikal), minister za trgovsko mornarico **Chappedelaine** (radikal).

Poleg kabineta se bo dnevno sestajal svet, ki bo sestavljen od najvažnejših ministrov in bo razpravljal o tekočih poslih. Ta svet bo sestavljen iz Daladiera, Chautempsa, Reynauda, Marchandeaua, Bonneta, Sarrauta, Champinchija in Chambrea.

Pariz, 10. aprila. Seja širšega glavnega odbora socialistične stranke je trajala skoraj celo noč. Zjutraj ob 5 je bil objavljen rezultat glasovanja. Največje število glasov je dobil predlog resolucije, ki predstavlja kompromis med predlogom Severaca, ki se je izjavil proti vsakemu sodelovanju v vladi, in med predlogom bivšega notranjega ministra Maxa Dormoya, ki je predlagal, naj končnoveljavno odloči poslanski klub in izvršni odbor stranke. Za to resolucijo so glasovali člani širšega glavnega odbora, ki predstavljajo 4.330 glasov. Za predlog Severaca, ki je brezkompromisen, so glasovali člani, ki imajo okoli 2.600 glasov. Za nepomirljivi predlog, ki sta ga stavila Zyromski in Marceau Pivert in ki zahteva, da je treba iti med narod in ki odločno obsoja poskuse za sestavo vlade narodne koncentracije, so glasovali člani, ki imajo skupno 1650 glasov

Prvi udarec našemu kmetu

Mraz in slana uničila cvetje zgodnjih sadežev in deloma tudi trto

Sv. Andraž v Halozah, 9. aprila.

Z upom in bojaznijo so letos vinogradniki uživali prelepo zgodnjo pomlad. Dobro namreč vedo iz izkušnje, da je rana pomlad navadno usodna za važne trstne mladike, ki si na toplem soncu prehitro upajo iz varnega objema zastrtih očesc. Tako je tudi letos postala rana pomlad za gorice usodna. Druga leta redno začne trs odganjati okrog 20. aprila. Letos smo pa že sedaj imeli pedenj dolge mladice, na katerih se je izza nežnih lističev prikazoval bogati grozdni nastavek. Po toplem vremenu prejšnjih tednov sta prišla dva hladna deževna dneva. Snoči se je zjasnilo. Danes zjutraj smo z grozo opazili, da je debela slana objela ne samo doline, temveč tudi vinorodne griče prav do najvišjih vinogradnih leg. Nižji vinogradi so uničeni. Zopet ne bo ne kruha, niti ne koruzne juhe za gladne otroke. Joj, kako trdo je življenje v Halozah.

Prav bi bilo, da bi oblast pomagala vsem, ki jim je mraz uničil gorice in delo za leto dni, vsaj s ceneno galico, da vinogradniki popolnoma ne propadejo, in z odpisom davkov.

Poleg goric so pozeble tudi marelice, rane breskve in češnje, ki bodo zato letos gotovo drage. Slive in hruške so le deloma pokončane, jabolčno cvetje je še zamotano v popju.

Št. Rupert nad Laškim, 9. aprila

Česar smo se v letošnji zgodnji spomladi vedno bali, nas je zadelo: v soboto, dne 9. aprila, je po predhodnem snegu zjutraj pritisnil hud mraz z močno slano, ki je večinoma uničila vse cvetje: orehe, češnje, marelice, breskve, slive, češplje. Velika žalost je zavladala povsod med kmečkim ljudstvom, ker je tako zgodaj uničeno vsako upanje na tako potrebne ugodne letine. V teh bregovitih legah imajo zlasti češnje važno vlogo v kmečkem gospodarstvu, ker so za premnoge manjše posestnike skoraj edini vir denarnih dohodkov; letos je ta dohodek že sedaj popolnoma uničen. — Mraz je močno poškodoval tudi mlade deteljne njive; rastlina je kakor poparjena. Zgodnja suša je trdo prijela tudi travnike, po katerih letos marsikateri kmet že sedaj išče košnje, ker povsod silno primanjkuje sena, ki ga je lansko leto bilo zelo pičlo in se plačujejo za seno nenavadno visoke cene. Leto 1938 se za našega kmeta že zgodaj pričenja s strahom in pa skrbjo.

Složno delo slovenskih gasilcev

Občni zbor Gasilske zajednice dravske banovine je pokazal velik napredek slovenskega gasilstva — 31.000 gasilcev v Sloveniji Skupno premoženje gasilskih čet v Sloveniji znaša 56 milij. din

Ljubljana, 10. aprila.

Zastopniki slovenskih gasilcev, delegati vseh slovenskih gasilskih župa, so se danes dopoldne zbrali na občnem zboru Gasilske zajednice za dravsko banovino v Ljubljani. Občni zbor je bil v verandni dvorani hotela »Union« in je ponovno pokazal lepo slogo, ki sedaj vlada med slovenskimi gasilci.

Zborovanje je vodil starešina dr. Anton Kodre, ki je predlagal udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru, pokrovitelju gasilstva kraljeviču Tomislavu ter pozdravni brzojavki resornemu ministru dr. Miletiću in notranjemu ministru dr. Korošcu. Toplo je pozdravil zastopnika g. bana inspektorja dr. Logarja, nato pa se je spominjal nekaterih umrlih zaslužnih gasilcev, zlasti gasilskega kurata stolnega kanonika dr. Opeke, starešine novomeške župe mr. Bergmanna in drugih.

Predsedstveno poročilo

V svojem predsedstvenem poročilu je podal dr. Kodre nazorno in načelno sliko o stanju gasilstva v Sloveniji. Gasilstvo se je udejstvovalo v treh panogah: v administrativnem delu, v organizatoričnem, kamor spada tudi delo na kulturnem polju, in v tehničnem. Tehnični odsek je naredil načrt za gasilske tečaje, ki naj bi bili ločeno v Ljubljani, Mariboru in Celju ter bi vzgojili v primerni izobrazbi gasilske častnike, podčastnike in gasilce. Dosedanji strokovni in moralni uspehi takih tečajev so veliki. Glavna zasluga za te uspehe pa gre neutrudnim predavateljem. Veliko naklonjenost so pokazale zlasti vojaške oblasti, na vseh tečajih pa je vladala stroga disciplina. Predsednik je dalje poročal o raznih notranjih zadevah gasilstva; tako je bilo ugodno rešeno vprašanje odlikovanj za dolgoletno gasilsko službo ter je bilo dosedaj razdeljenih nad 5000 odlikovanj; koledarček je izšel v nakladi 4000 izvodov ter je bil ves razprodan, zelo napreduje tudi glasilo »Gasilec«, ki ima že nad 3000 naročnikov; samarijansko delo bo treba pospešiti, enako se mora dvigniti kulturno-prosvetno delo gasilstva. Gospodarsko stanje zajednice se boljša, saj je od lani gasilska zajednica prihranila 162.000 din samo na proračunanih izdatkih. Zavarovanje članstva se je obneslo. Gasilska »Samopomoč« stoji na trdnih nogah, ugodno pa napreduje tudi zavarovanje članstva zoper nezgode pri požarih, oziroma v gasilski službi. To zavarovanje šteje že sedaj okoli 6500 članov, letna premija pa znaša 10 din. Če bi se število članstva povečalo, bi se premija znižala. To zavarovanje je veliko socialno delo za gasilce. Zajednica se je trudila tudi za gmotno ozdravljenje naših gasilskih čet, žal pa je iz državnega proračuna izpadla postavka za sanacijo gasilskih čet v Sloveniji.

Slovenski gasilci so se po svojih zastopnikih udeležili tudi raznih prireditev v državi in inozemstvu, tako kongresa češkoslovaškega gasilstva julija 1937 v Bratislavi, kjer so se obnovile bratske vezi med Čehi, Slovaki, Slovenci, Hrvati in Srbi ter je bilo tam izročeno vodstvo vseslovanske gasilske zveze v slovenske roke. Dalje so se zastopniki Gasilske zveze udeležili julija 1937 kongresa mednarodnega tehničnega komiteja za pobijanje in gašenje požarov v Parizu, kongresa in proslave 60 letnega jubileja hrvatskih gasilcev avgusta 1937 v Zagrebu, kjer je sicer prišlo do neljubih dogodkov, za katere pa kaže, da se bodo izravnali, in kongresa vsega jugoslovanskega gasilstva. Prirejen je bil julija 1937 velik zlet zajednice v Kamniku.

Tajniško poročilo

je podal g. Franc Mežek. Ugotovil je predvsem, da je bilo upravno poslovanje gasilske zajednice brezhibno. Zajednica šteje sedaj 26 župa. Najmanjša je Maribor-mesto, ki šteje dve četi, največja v Murski Soboti, ki šteje 105 čet. Po številu članstva pa je najmočnejša Ljubljana-okolica, ki šteje v 82 četah 2813 članov. Vsa gasilska zajednica šteje sedaj 942 od ministrstva priznanih čet, od katerih je 933 prostovoljnih, 6 industrijskih, 2 zavodovi in 1 poklicna. Na novo je bilo lani ustanovljenih 20 gasilskih čet. Iz gasilskega sklada se je četam razdelilo 643.000 din, ostanek 113.000 din pa prejme gasilska »Samopomoč«. Občine se v splošnem zavedajo važnosti gasilstva ter ga z malimi izjemami tudi podpirajo. Vseh domačih in tujih prireditev, katerih so se slovenski gasilci udeležili, je bilo 48. Tajnik je zaključil svoje poročilo z naslednjimi besedami:

»Le zdrav in nepokvarjen narod, pa čeprav najhen po številu, zato pa do jedra pošten, plemenit po srcu in prežet gasilskega duha, ki pozna samozatajevanje ter se izogiblje vsakršnega malodušja, more z železno vztrajnostjo premagati tudi najtežje ovire ter iti po dobro začrtani poti naprej, zavedajoč se, da brez težkih žrtev ni velikih del. Jedro našega programa je ljubezen do bližnjega, to je ljubezen, ki ustvarja življenje, ljubezen, za katero je padlo že toliko življenja polnih upov. Le v ognju ljubezni do bratov plamtimo in ogenj sovraštva krotimo — gasimo!« je zapisal pokojni kanonik dr. Mihael Opeka na gasilski prapor. Gasilčeva pot je s trnjem posuta. Gasilska misel pa je pri nas globoko zasidrana in odtod tolik porast in tolikšna življenjska sila. Naša želja pa bodi, da postane sleherni vsaj po srcu gasilec in s to željo gremo v delom naprej!«

Blagajniško poročilo je podal g. Mihael Lah iz Kamnika. Aktiva, oziroma pasiva izkazujejo po 813.000 din, denarni promet pa je znašal 1,235.000 din. Proračun za prihodnje leto znaša 886.000 din.

Tehnični napredek slovenskega gasilstva

Gasilski inspektor inž. **Dolenc** je podal obširno poročilo o tehničnem napredku slovenskega gasilstva. 13 gasilskih tečajev se je udeležilo lani 543 udeležencev, od katerih je dobila velika večina odlične in dobre ocene. Dalje je zajednica priredila dva tečaja za župske starešine in njih namestnike, napravila je več revizij pri župah in četah. Slovensko gasilstvo si je lani nabavilo 11 novih zastav, 6 avtomobilov, 34 motornih brizgaln, 2 ročni brizgalni, 1 berglovko, prezidalo in na novo zgradilo pa je 6 orodišč in gasilskih domov. V letu 1937 je bilo 699 požarov, kar je znatno manj kakor prejšnja leta. Požari v Sloveniji so na 597 zavarovanih poslopjih, ki jih je bilo 85%, napravili 16,713.000 din škode ali 92.7% vse škode, na zavarovanih 102 poslopjih 1,316.000 din škode ali 7.3%. Gasilske čete so sodelovale pri 668 požarih ali 95.6%. Med gasilci sta bila dva smrtna primera v Prevaljah, namreč **Luka Kert** in **Valentin Vezjak** v Prevaljah. Manjših nesreč pa je bilo mnogo več. Največ požarov je bilo tudi sorazmerno v največji župi, to je v Murski Soboti, to je 99. Gasilske čete so se udejstvovale pri reševanju smučarjev pod Storžičem, pri organizaciji proti napadom iz zraka itd. V Sloveniji je zdaj okoli 31.000 rednih članov, ki imajo nad 600 gasilskih domov in orodišč, 665 ročnih brizgaln in 124 berglovk, 481 motornih brizgaln ter cevi nad 215.000 metrov. Skupno premoženje gasilskih čet v Sloveniji znaša okoli 56 milijonov dinarjev.

Podrobna razprava

Po poročilih se je razvila živahna debata, pri kateri so gasilski delegati naglašali zlasti potrebo pospešitve samarijanskega dela in zdravstvene oskrbe gasilcev. **Poročila so bila soglasno sprejeta.** V imenu nadzorstva je poročal g. Kopač, ki je predlagal razrešnico, kar je bilo soglasno sprejeto, enako je bil soglasno sprejet tudi proračun.

G. **Snoj** iz Gornje Radgone je podal obširno poročilo o položaju gasilstva v državi. Naglašal je predvsem, da je slovensko gasilstvo premalo dotirano od strani države, ker prejemajo slovenske čete povprečno le 850 din od države, medtem ko prejemajo čete na jugu mnogo več, tako na primer prejemajo čete v Belgradu po 26.000 din podpore. To so anomalije zakona, ki jih je treba odpraviti. Zavarovalnice plačujejo tudi vsako leto vedno manj, ker je nemogoča sleherna kontrola o izplačilu štiri in pol odstotnega dolžnega prispevka. G. Snoj se je dotaknil tudi razmerja do hrvatskih gasilcev. Izrazil je upanje, da bo ta spor kmalu likvidiran in da bodo hrvatski gasilci sodelovali z drugimi gasilci v državi.

Poročilo o »Samopomoči« je podal g. Zdravko Mikuž. »Samopomoč« prav lepo napreduje.

O novih pravilih gasilske Nabavljalne zadruge je poročal dr. Kodre. Občni zbor je sprejel pravila na znanje. Občni zbor te zadruge bo pozneje.

Sledili so samostojni predlogi raznih župa in slučajnosti, nakar je dr. Kodre v splošnem soglasju zaključil lepo uspelo zborovanje slovenskih gasilskih zastopnikov.

Franje Tavčarjeve slovo od Ljubljane

Ljubljana, 10. aprila.

Rodbina pokojne ge. Franje Tavčarjeve je prejela ob smrti pokojnice mnogo sožalnih brzojavk. Poleg Nj. Vel. kraljice Marije in ministra dr. Korošca so brzojavno izrazili svoje sožalje še kraljevi namestnik dr. Stanković, vojni minister, general Marič, general Kalafatović, mariborski župan dr. Juvan in drugi odličniki. Zastopnik Nj. Vel. kraljice Marije, divizijski general Tonič, je obiskal rodbino ter ji izrazil v imenu Nj. Vel. kraljice Marije svoje sožalje ter položil na krsto velik venec iz rdečerumenih vrtnic.

Danes ob 2 popoldne je bil veličasten žalni sprevod od hiše žalosti na Bregu po Novem trgu, Gosposki ulici, Kongresnem trgu, Šelenburgovi ulici na Gosposvetsko cesto, kjer so krsto s truplom položili na avtofurgon in odpeljali na Visoko v Poljanski dolini, kjer so položili krsto v grobnico ob stran pokojnega dr. Ivana Tavčarja. Ves žalni sprevod je šel med impozantnim in gostim špalirjem številnega ljubljanskega prebivalstva.

Pred hišo žalosti je truplo blagoslovil stolni župnik, kanonik dr. **Klinar** ob asistenci. S toplimi govori so se poslovili od pokojnice predsednica Jugoslovanske ženske zveze ga. prof. Leposlava Petkovičeva, zastopnica Splošnega ženskega društva ga. Minka Govekarjeva in zastopnica Kola srbskih sester ga. Pešičeva. Prisrčen in topel govor je imel nato v imenu ljubljanskega mesta župan dr. **Adlešič**, ki je slavil zasluge pokojnice pri delu za majniško deklaracijo, saj je pred dvajsetimi leti — prav tako na cvetno nedeljo — izročila voditelju slovenskega naroda dr. Korošcu podpise 200.000 slovenskih žena za majniško deklaracijo. Župan je slavil pokojnico kot veliko karitativno delavko, ki je vedno lajšala bedo bližnjemu ter je v tem oziru sodelovala tudi s sedanjo občinsko upravo. Pokojnica je bila edina žena, ki ji je mesto Ljubljana poklonilo najvišje odlikovanje, namreč častno meščanstvo. Akademski pevski zbor je nato pod vodstvom njega pevovodje gosp. Marolta umetniško dovršeno zapel »Človek, glej«.

V sprevodu je korakala najprej srednješolska mladina z uršulinske in mestne ženske gimnazije, nato sokolstvo in gasilski oddelek ter članstvo številnih ženskih organizacij. Pred krsto so nesli krasen venec Nj. Vel. kraljice Marije. Za krsto, ki jo je peljalo šest vrancev, in za sorodniki so šli v prvi vrsti zastopnik Nj. Vel. kraljice, divizijski general **Tonič** z banom dr. **Markom Natlačenom**, škof dr. **Rožman**, mestni župan dr. **Adlešič** s podžupanom dr. **Ravniharjem** in številnimi občinskimi svetniki, predsednik višjega apelacijskega sodišča dr. **Golia** z namestnikom višjega državnega pravdnika dr. **Mastnakom**, senatorji **Hribar**, dr. **Gregorin**, dr. **Kramer** in dr **Marušič**, bivša bana inž. **Šernec** in dr. **Puc**, zastopniki številnih korporacij in organizacij zastopstvo Lovskega društva. V častnem številu se je udeležila pogreba tudi ljubljanska prostovoljna gasilska četa z načelnikom g. Leopoldom **Zupančičem** in starimi veterani **Medičem, Permetom, Breskvarjem** in drugimi na čelu.

Ob slovesu pokojnice od Ljubljane pred pivovarno Union je Akademski pevski zbor zapel žalostinko »Blagor mu«.

Zahteve kmetijskih strokovnjakov

Celje, 10. aprila.

Danes so zborvali v Celju v veliki dvorani Narodnega doma slovenski kmetijski strokovnjaki. Predsednik upravnega odbora, živinorejski referent na banski upravi g. **Gosak** Lavoslav iz Ljubljane, je pozdravil kmetijske referente skoraj vseh slovenskih okrajev, posebno pa še šefa kmetijskega oddelka na banski upravi g. inž. **Murija** in referenta za sadjarstvo g. **Kafola.** S skupščine so bile poslane vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, notranjemu ministru in voditelju Slovencev g. dr. Antonu Korošcu, kmetijskemu ministru, predsedniku glavnega združenja, gospodu banu in Kmetijski zbornici.

Predsednik je nato zborovalce v kratkih besedah seznanil o vzrokih današnjega občnega zbora in o stališču upravnega odbora. Organizacija slovenskih kmetijskih strokovnjakov ni organizacija, ki se ozira na položaj in na izobrazbo posameznih članov, temveč je društvo ljudi, katerim je pred očmi le izboljšanje našega kmetijstva in s tem našega narodnega gospodarstva. Tajniško poročilo je podal g. Sitar iz Ljubljane. Organizacija šteje 131 članov in vedno raste. Posebno v zadnjem času je opažati, da postaja zanimanje za organizacijo kmetijskih strokovnjakov v Sloveniji vedno večje. Sekcija namerava prirediti večji poučni izlet na Madžarsko. Blagajnik je poročal, da ima sekcija sedaj 22.238 din premoženja. Na predlog predsednika nadzornega odbora gosp. Ambroža je prejel celotni odbor razrešnico. Po petminutnem odmoru je bil izvoljen novi odbor s predsednikom gosp. Gosakom na čelu. V Kmetijsko zbornico je bil izvoljen gosp. prof. Pečovnik iz Maribora, za namestnika pa gosp. Ambrož. Članarina, ki je znašala do sedaj za člana 60 din, se je na današnjem občnem zboru znižala na 40 din. Predlagalo se je, da naj se doseže pri uredništvu organizacijskega lista »Poljoprivredni napredak«, da bodo slovenski kmetijski strokovnjaki imeli v listu dostojen prostor, kjer bodo lahko pisali svoje strokovne članke tudi v slovenskem jeziku. Sprejet je bil predlog, da bo sekcija imela lastnega urednika, kateremu bodo slovenski strokovnjaki pošiljali članke. Zborovalce je nato pozdravil z lepim nagovorom zastopnik Zveze absolventov kmetijskih šol. Zatem je bil osnovan pripravljalni odbor, ki bo ustanovil v Mariboru podružnico sekcije. Za Kmetijsko zbornico je poročal obširno g. prof. Pečovnik iz Maribora, ki je orisal delovanje kmetijskih strokovnjakov v okviru kmetijskih zbornic.

Soglasno je bila sprejeta resolucija, ki bo poslana banski upravi in potom glavnega združenja tudi kmetijskemu ministrstvu in ki vsebuje v glavnem tole: Na meščanskih šolah kmetijskega tipa naj se za strokovno-kmetijski pouk namestijo absolventi srednjih kmetijskih šol. Čimprej naj se izda zakon o reorganizaciji kmetijske pospeševalne službe, s katerim morajo biti zaščiteni interesi kmetijskih uslužbencev absolventov sadjarskih in nižjih kmetijskih šol. Ministrstvo naj spremeni uredbo o rangu strokovnih šol z ozirom na srednje in visoke šole v tem smislu, da se absolventom dveh nižjih kmetijskih šol prizna isti položaj, kakor ga imajo absolventi nižjih kmetijskih šol. Absolventom enoletnih kmetijskih šol naj se prizna položaj, kot ga imajo nameščenci z dvema razredoma srednjih šol. Gornji položaj naj se prizna le v kmetijski službi. Čimprej naj se izda zakon, da se morajo na privatnih posestvih nastavljati za kmetijsko službo izključno le absolventi kmetijskih šol, ki so naši državljani. Delokrog kmetijske pospeševalne službe naj se prenese na banske uprave, zato naj ministrstvo izda čimprej le okrožni zakon o reorganizaciji kmetijske službe. Kmetijska pospeševalna služba naj se prilagodi čimbolj krajevnim razmeram in potrebam kmeta. Za pravilno vodstvo vinogradov naj se nastavijo vinogradniški nadzorniki v okrajih Maribor, Ljutomer, Brežice in Novo mesto. Tem naj se dodeli primerno število strok. vinogradniških instruktorjev, ki naj vodijo vsa tehnična dela na terenu pri obnovi vinogradov. Omogoči naj se z državno in banovinsko podporo ustanavljanje zadružnih kleti v vseh večjih in važnejših vinorodnih okoliših. Banska uprava naj s podporami banske uprave in ministrstva omogoči ustanavljanje sadnih skladišč. V vseh okrožjih naj se ustanovijo obvezne kmetijske nadaljevalne šole. Na kmetijskih nadaljevalnih šolah naj predavajo le kmetijski strokovnjaki. Okrajni kmetijski referenti naj se ne obremenjujejo s posli, ki so v zvezi z raznimi socialnimi akcijami. Izda naj se uredba za splošno zavarovanje vseh prebivalcev dravske banovine, ki niso člani nobene druge zavarovalne ustanove. Zavarovanje naj se izvede slično kakor pri drugih zavarovanjih.

Huda nesreča na Dunajski cesti. Žrtev brezvestnega motociklista je ponoči postal 48 letni delavec Ivan Škofic iz Spodnjih Gameljev. Škofic je peljal ročni voziček po Dunajski cesti. Blizu topničarske vojašnice pa je za njim privozil neki motociklist, ki ga je podrl. Škofic si je zlomil levo nogo in dobil hude poškodbe po glavi, tako da ga je moral reševalni avtomobil prepeljati v bolnišnico. Motociklist se za svojo žrtev ni zmenil ter se je naglo odpeljal naprej. Našli pa so še njegova očala, ki jih je pri trku izgubil.

Matija Jama razstavlja

Ljubljana, 10. aprila.

Na tih in skromen način smo doživeli danes v Ljubljani lep in pomemben umetniški dogodek: po daljšem odmoru je spet razstavil svoje umetnine Matija Jama. Ime Matije Jame je v slovenski umetnosti znano že več desetletij ter je vedno uživalo dober sloves, saj je Matija Jama globok in resen umetnik ter spada po svojem hotenju in stremljenju ter po svoji moči v isto vrsto kakor Jakopič.

Njegova razstava, ki jo je danes odprl v Jakopičevem paviljonu, je ena sama revija čudovito lepih umetnin, iz katerih diha slovenska pokrajina, slovenski človek, naši gozdovi, vse doživeto v duši umetnika. Prevladujejo seveda pejsaži, ki so Jami najljubši. Vmes so tudi razne studije obrazov in celo portreti ter figuralne skupine. Med 102 umetninama, kolikor jih je razstavil, je 43 novih, katerih naša javnost še ne pozna. Strokovno oceno te razstave bo priobčil redni »Slovenec«, mi pa opozarjamo občinstvo na to manifestacijo slovenskega umetniškega duha, ki je v najvišji meri izraženo v delih Matije Jame.

Občinstvo se sicer danes ni odzvalo v večjem številu na to razstavo, ker Matija Jama ne ljubi večje reklame. Med drugimi si je razstavo ogledal tudi zastopnik mestnega župana dr Mole, oficielne otvoritve pa ni bilo.

Poštni uradniki zborujejo

Ljubljana, 10. aprila.

Med stanovskimi in strokovnimi organizacijami državnih uslužbencev, ki se bore za stanovske pravice svojih članov, pripada važna vloga tudi Združenju uradnikov ptt. stroke, ki ima spričo res nezavidljivega položaja poštnih uradnikov kaj pomembne in težavne naloge. Na občni zbor dravske sekcije Združenja, ki je bil danes popoldne ob 2 pri Mikliču, so prišli vsi delegati ljubljanskega, celjskega in mariborskega pododbora dravske sekcije Združenja ter tudi precejšnje število ostalega članstva.

Občni zbor je začel predsednik sekcije g. Šturm, ki se je najprej s toplimi besedami spomnil med letom umrlih članov, nato pa pozdravil zastopnika poštnega direktorja viš. svetnika g. Matjašiča, zastopnico poštarskega podpornega društva »Dobrota« gdč. Ivo Črnjačevo, zastopnike tiska, go. Janati, načelnico osrednjega ženskega odseka združenja ter člana nadzorstva osrednje uprave g. Dragulića. V nadaljnih besedah je predsednik slikal težek položaj ptt. osebja in pozival članstvo na enotnost.

Zborovanje so nato pozdravili višji svetnik gosp. Matjašič, ki je obljubil, da bo podpiral težnje zborovalcev pri g. poštnem direktorju, ga. Janati in v imenu osrednje uprave g. Dragulič.

Iz poročila sekcijske uprave posnemamo: Kljub raznim težavam se je sekcija v preteklem poslovnem letu znatno okrepila. Poštne uradnice so si osnovale v okrilju sekcije svoj ženski odsek, ki pa je v enem delu članstva zbudil precej neupravičenega strahu, zaradi česar se opaža oživljenje nasprotstva med posameznimi skupinami v Združenju. — Sekcija ima sedaj 636 članov, ki se pridno udeležujejo dela v sekciji. Lep uspeh kaže društvena čitalnica, ki jo članstvo marljivo uporablja. Lansko leto je sekcija v Ljubljani organizirala kongres združenja, ki se ga je udeležilo tudi 28 bolgarskih poštnih uradnikov. — Socialna prizadevanja sekcije so se v preteklem letu zrcalila v naporih, da bi čimprej uresničil načrt okrevališča za bolne člane na Pohorju. Zemljišče za ta dom je kupljeno ter načrti pripravljeni. Sekciji se je posrečilo, da je v ta namen dobila od osrednje uprave znesek 200.000 din v gotovini in 60.000 din v znamkicah. — Osrednja uprava pa že gradi okrevališče v Vrnjački Banji. V letošnji finančni zakon je bilo ponovno vneseno pooblastilo poštnemu ministru za ustanovitev bolniškega fonda. Ker pa obenem v proračun ni bila sprejeta nobena postavka za ta primer, je omenjeno pooblastilo obsoletno. — V preteklem poslovnem letu je uprava sekcije zastavila vse svoje sile, da bi se izboljšal gmotni položaj ptt. osebja. Vendar v tem pogledu uprava ne more pokazati nič pozitivnega, kajti položaj ptt. uradnikov se bistveno ni prav nič izboljšal. Rak-rana v draveski banovini je pomanjkanje osebja. V letu 1937 je odpadlo 46 uradnikov, na novo postavljenih pa je bilo le 41. Z novim proračunom je predvidenih 337 novih moči za vso državo, seveda iz vseh vrst poštnega osebja. Po sistemizaciji, ki je bila pretekli mesec izdelana na poziv ministrstva, pa bi se se moralo pomnožiti osebje v območju ljubljanske direkcije za 315 uslužbencev. Poleg pomanjkanja osebja pa je tudi zelo pereče vprašanje skoraj popoln zastoj v napredovanjih. — Od 703 uradnikov, kolikor jih je zaposlenih v območju ljubljanske direkcije, jih čaka na upravičeno napredovanje 489 ali 70%. Tudi vprašanje dopustov povzroča sekciji velike težave. V letih 1936 in 1937 je moglo biti zaradi pomanjkanja osebja izkoriščenih le 58% dopustov.

Poročilo uprave je zbudilo med navzočnimi živahno debato, ki se je zlasti gibala okrog ustanovitve ženskih odsekov. Delegata iz Celja Štaut in Bizjakova sta odločno nastopila proti posebnemu ženskemu odseku, češ da se je z ustanovitvijo teh odsekov napetost med posameznimi skupinami članstva še bolj zaostrila, namesto da bi se omilila. Zlasti izvajanja g. Štauta so izzvenela v nekak resen strah pred nastopajočim ženskim pokretom v sekciji, iz katerega bi se po njegovem mnenju mogle roditi nevšečne posledice za moško članstvo. Navzoče ženstvo je izvajanja g. Štauta od časa do časa spremljalo z ironičnim smehom.

Stvarno in res objektivno kritiko poročila uprave je podal g. Jeglič, ki se je dalj časa pomudil pri raznih težavah poštnih uradnikov, za katere pa zaenkrat še kar ni nobenih izgledov, da bi se izboljšale. Gre tu za delo ob praznikih, pri čemer so po sedanji uredbi o praznikih prizadeti uslužbenci rimskokatoliške vere, dalje za bolniški fond poštnih uradnikov, ki se menda misli ustanoviti z dvoodstotnimi odtegljaji od plač, dopuste, napredovanja, higienične razmere na naših poštnih poslopjih itd. Izvajanja g. Jegliča so prisotni nagradili z burnim odobravanjem.

K poročilu uprave je govorilo še več raznih govornikov, katerih izvajanja so sprostila med zborovalci večjo ali manjšo živahnost, na kar so podale svoja poročila uprave vseh treh pododborov.

Ob času našega poročila občni zbor še traja in se bo verjetno zaključil šele pozno v noč.

Celjski šport

Celje, 10. aprila.

SK ATLETIKI : SK AMATER 3:2 (1:1)

Popoldne so Atletiki v mizerni igri, ki ji je prisostvovalo kakih 150 gledalcev, z veliko srečo in sodnikovo pomočjo zmagali nad boljšimi Trboveljčani z gornjim izidom. Gostje igrajo lepo in kombinirano, kar pa je glavno, izredno požrtvovalno. Atletiki pa so igrali danes, kot da jih je veter znesel skupaj z vseh strani.

V prvenstveni tekmi juniorjev je mladina Atletikov porazila mladino Celja z 2:0 (1:0), kar bi pa moralo biti obratno, toda preprečil je sodnik g. Reinprecht, ki je sodil obe tekmi mizerno in je zbujal videz dvanajstega igralca Atletikov.

Primorske vesti

Gibanje prebivalstva v Trstu

Tržaški »Piccolo« prinaša v eni zadnjih številk nekaj statističnih podatkov o gibanju tržaškega prebivalstva od prvega ljudskega štetja, ki je bilo 1. decembra 1921. Ti podatki osvetljujejo znano rak-rano Trsta in so z demografskega stališča naravnost porazni. Oglejmo si nekaj teh uradnih številk:

Zadnja številka tržaškega prebivalstva, ki datira iz konca l. 1937, znaša 253.666 in je tedaj od zgoraj omenjenega ljudskega štetja v letu 1921, torej v polnih 16 letih, narastlo tržaško prebivalstvo le za 17.011 duš. V tem številu pa ima največji delež razlika odn. presežek priseljevanja nad izseljevanjem, namreč 12.289. Ostanek prirastka pa odpade na presežek rojstev nad smrtnimi primeri.

V zadnjih 16 letih je bilo demografsko gibanje tržaškega prebivalstva naslednje (prva številka pomeni število rojstev, druga število smrti): l. 1922: 5528, 4059, l. 1923: 4790, 3645, l. 1924: 4038, 4064, l. 1925: 4235, 3699, l. 1926: 3962, 3779, l. 1927: 3678, 3564, l. 1928: 3719.3589, l. 1929: 3571, 3891, l. 1930: 3994, 3310, l. 1931: 3661, 3375, l. 1932: 3357, 3580, l. 1933: 3265, 3222, l. 1934: 3299, 3002, l. 1935: 3470, 3239, l. 1936: 3398, 3489, l. 1937: 3529, 3373.

Skupno je tedaj bilo v 16 letih in zadnjem mesecu l. 1921 rojenih v Trstu 61.992 ljudi, umrlo pa jih je v istem času 57.277; presežek rojstev nad smrtnimi primeri znaša le 4715. Če pa vzamemo le zadnjih deset let (od l. 1928 do l. 1937), pridemo do naslednjih številk: rodilo se je 35.263, umrlo pa 34.070, presežek rojstev nad smrtnimi primeri znaša torej le 1193.

Razumljivo je, da povzročajo te številke italijanskim oblastem skrbi, ki jasno odsevajo iz »Piccolovega« članka.

Trgovina Trsta z Jugoslavijo

Pred kratkim je jugoslovanski generalni konzul v Trstu g. Vukašin Givotič sklical na konzulatu konferenco tržaških gospodarskih krogov, ki je zbudila v tržaški gospodarski javnosti veliko zanimanje. Tržaški listi so objavili več člankov o trgovini Trsta z Jugoslavijo, iz katerih posnemamo:

V zadnjih treh letih kaže statistika trgovine med Trstom in Jugoslavijo naslednje številke: l. 1935 je znašal uvoz iz Jugoslavije v Trst 773.966 stotov, izvoz pa 796.257 stotov, leta 1936 uvoz 311.688, izvoz 375.269, leta 1937 pa uvoz 894.889, izvoz pa 584.751. Poudariti je seveda treba pri teh podatkih, da ne obsegajo celokupne trgovine med Italijo in Jugoslavijo, nego le trgovino med Trstom samim in Jugoslavijo.

Iz Trsta se uvaža v Jugoslavijo: kava, lito in kovno železo, jeklo (in seveda izdelki iz teh surovin), dalje bombaž in bombažni izdelki, naravna in umetna svila, papir, lepenka, riž, razno južno sadje, olje, minerali, stroji in aparati, opeka, kakao, surovo usnje, surov in napol predelan baker, čebula in česenj, laneno seme, premog, živalska in rastlinska olja, surova guma, živalski loj, surov lan itd

Iz Trsta se uvaža pa se uvaža v Trst: les, živa živina, drva in oglje, suh fižol, sveže meso, kokošja jajca, razne zdravilne rastline, kislo zelje, čebula in česenj, sveže in preparirane ribe, surovo usnje, vino, cement, premog itd.

Tržaški gospodarski krogi se trudijo, da bi čimbolj poživili trgovino z Jugoslavijo.

V vsej Italiji je umrljivost za jetiko v Julijski krajini največja

Iz uradnih statističnih podatkov o vzrokih smrti za leto 1936 posnemamo, da je prišlo v letu 1936 v vsej Italiji 164.8 smrtnih primerov na 100.000 prebivalcev, če upoštevamo samo nalezljive in podobne bolezni. Umrljivost v Julijski Benečiji znatno prekaša vsedržavno povprečje z 222.5 in je višja izmed vseh italijanskih provinc le še na Sardiniji, kjer znaša 255.1. Za Julijsko Benečijo, ki je torej v vsej Italiji na drugem mestu, pride na tretje mesto Tridentinska Benečija z 200.9. Najboljše so menda po teh statistikah zdravstvene razmere v Kalabriji, kjer pride na 100.000 prebivalcev samo 137.4 smrtnih primerov, in na Siciliji s 139.0. Med vsemi boleznimi je na prvem mestu jetika: vsedržavno povprečje znaša 87.2 smrtna primera na 100.000 prebivalcev, nato pride influenca 24.8, dočim so ostale nalezljive bolezni zastopane v manjših številkah. Najvišja je številka za jetiko v Julijski Benečiji, kjer je skoraj še enkrat višja kot državno povprečje: znaša namreč 155.1, daleč pred drugimi provincami. Za Julijsko Benečijo pride na drugo mesto tridentinska Benečija s 140.8 in Sardinija s 135.5, nato slede z večjimi številkami, kot je drž. povprečje, še Toscana s 102.2 in Ligurija s 100.5.

Pod državnim povprečjem pa je številka za influenco v Julijski Benečiji, kjer znaša samo 15.8, najvišja je namreč v Apuliji 45.1 (na 100.000 prebivalcev).

Iz teh številk vidimo, da je tudi v Julijski Benečiji najhujša morilka našega naroda jetika.

ABBAZIA
QUARNERO HOTEL
REGINA HOTEL
LAURANA: GRAND HOTEL »LAURANA«

Izdatki za javna dela

V letu 1936 je Italija izdala za javna dela pod nadzorstvom ministrstva za javna dela 1.279.47 milij. lir, leta 1937 pa 1247.6 milij. lir. Največji so izdatki v južni Italiji, in sicer v provinci Apulia, kjer so znašali leta 1936 108.4, lani pa 117.8, na Siciliji, kjer so narasli od leta 1936 na 1937 od 77.94 na 103.8 in v Laciju, kjer so narasli od 86.0 na 100.8 milij. lir. V Julijski Benečiji so znašali izdatki za javna dela leta 1936 24.491.000 lir, leta 1937 22.930.000 lir. Tudi v letu 1938 se izdatki za javna dela v Julijski Benečiji zmanjšujejo nadalje.

Drobne vesti

Izpred tržaškega kazenskega sodišča. Zaradi **grožnje s strelnim orožjem in zaradi nedovoljene** nošnje istega je bil pred tržaškim kazenskim sodiščem obsojen Josip Bernabič na 3 leta in 4 mesece zapora. — Oproščen pa je bil Anton Serpič ki je bil obtožen, da je z nekim kaznivim dejanjem povzročil malenkostno škodo.

Mussolinijevo premijo v znesku 800 lir je izročil goriški prefekt posestniku Francetu Rupniku iz Renč, čigar žena je rodila dvojčke.

Na Nanosu pri Vipavi je dne 7. t. m. v visoki starosti 95 l. umrl vpokojeni lovski čuvaj **g. Franc Jež**, po domače Frenck Blažonov. Pokojni je služboval nad 40 let pri Vipavskem grofu Karlu Lanthieriju. Priljubljen, zvest in dobrosrčno naklonjen je bil daleč naokrog poznan. Med svetovno vojno je kot moški sam v domači hiši požrtvovalno skrbel za svojo družino in družino edinega sina, ki je postal žrtev svetovne morije. Kljub izgubi svojega sina je ostal krepak na duhu in telesu skoraj do zadnjega; le nekaj mesecev pred smrtjo so ga začele moči zapuščati. Dolga mu je bila življenjska pot, po kateri je utrujen in zmučen legel v grob k počitku. Naj mu bo lahka domača gruda! Žalujočim naše sožalje!

Koroške novice

Novi denar. Od novih bankovcev so veljavni oni za 100 mark z datumom od 11. okt.. 1924 in 24. jun. 1935, za 50 mark od 11. okt. 1924 in 30. marca 1933, za 20 mark z dne 22. jan. 1929 in za 10 mark od 22. jan. 1929. Kot novci v prometu so veljavni oni za 5 mark srebrni in srebrni za 2 marki, nikljasti za 1 marko in za 50 pfenigov, aluminijasto-bronasti za 10 in 5 pfenigov ter bakreni po 2 in 1 pfenig.

Znižanje poštne tarife. S 4. aprilom se je znižala poštnina za pisma do 20 gr na 12 pfenigov (18 gr.) in za dopisnice na 6 pf. (9 gr.). Uvedena je tako imenovana loko-pošta, t. j. še bolj pocenjena tarifa za poštni okoliš oddaje. V inozemstvo se frankirajo odslej pisma do 20 g s 25 pf. (38 gr.) in dopisnice s 15 pf. (23 gr.). Znatno znižanje torej!

G. Maier-Kaibitsch v Borovljah. Preteklo nedeljo je bilo v Borovljah javno zborovanje, na katerem je govoril g. Maier-Kaibitsch. Bilo je zbranega precej ljudstva in poudarjala se je važnost glasovanja. O Slovencih je naglašal govornik sledeče: Pred 18 leti so Slovenci glasovali za Jugoslavijo, pravico so imeli do tega in nihče jim tega ne more zameriti, ker storili so prav po svojem prepričanju. Ni pa izpolnila vlada njim obljubljenih pravic. Tudi bi jim nihče ne mogel šteti v zlo, če so iskali stike čez mejo; tudi Nemci so bili primorani delati tako. Sedaj smo v veliki Nemčiji in kar je bilo prej samo na papirju, se bo odslej naprej tudi izpolnilo, zakaj pravi Nemec ne prelomi besede. Na Slovencih je sedaj, da pokažejo pri glasovanju, da hočejo biti tudi napram veliki Nemčiji lojalni. Tudi duhovnikom je vsem dana možnost, da opravljajo svoj poklic, vendar ni dovoljeno, da bi se vtikali v politiko. Tako je govoril g. deželni svetnik Kaibitsch.

Nemški pozdrav na sodnijah. Oblast je odredila, da pri vseh ustmenih sodnijskih razpravah pozdravijo navzoči sodnike z nemškim pozdravom t. j. z dviganjem desnice. Ob zaključku razprave pozdravijo najprej sodniki in nato občinstvo. — Sodbe se razglašajo »v imenu nemškega naroda«.

56.000 občin šteje vsa velika Nemčija.

Za reveže iz bivšega rajha je dobil Celovec 250 stotov mesnih in klobasnih konzerv in 1000 stotov pšenične moke.

Celovec v prazničnem razpoloženju. Celovec je ves zavit v zastave s kljukastim križem in okrašen s svežim zelenjem in cvetjem. Posebno lepo je pripravljeno poslopje deželne vlade, čigar pročelje krasi nad 10 m velik nemški orel in čigar sprednjo fronto obrobljajo visoki stebri z orlom ali kljukastim križem na vrhu. Tudi mestni magistrat prav nič ne zaostaja. Pred glavnim vhodom je postavljen visok oder, za njim pa vihrajo številne zastave. Reči se mora, da je slika Celovca izredno pestra in sveža. Življenje dajejo mestu številni sprevodi mladine, narodno-socialističnih formacij in vojaških čet. Od mnogih strani se čuje vojaška godba ali petje. Na izložbenih oknih bivših židovskih trgovin se blestijo napisi, da vodijo obrate »arijci«. Novi trg se imenuje sedaj Hitlerjev trg, prejšnji Heuplatz pa po narodnem socialistu Planetti, ki je bil usmrčen zaradi umora Dollfussa. Največja kavarna v mestu — Moser — ima v oknu pritrjeno opozorilo: Židje niso dobrodošli!

Požar. Te dni je nenadoma začelo goreti poslopje posestnika Jožefa Straussa v hodiški občini. Streha je bila krita s škodljami in mahoma je bilo vse poslopje v plamenih. Gasili sta dve požarni brambi. Škode je okrog 60.000 dinarjev.

Tisoč prošenj je že vloženih na Koroškem za povračilo škode, povzročene narodnim socialistom pod bivšo vlado in fronto.

V Šmihelu so pokopali posestnika Rožmana p. d. Pongraca iz Dolinčič, brata ljubljanskega šolja prevzvišenega g. dr. Gregorija Rožmana.

Podpora mladim družinam in družinam s številnimi otroci. Izdana je odredba, po kateri bodo dobili mladi ljudje, ki se hočejo poročiti, poročno posojilo 1500 šilingov. Z otroci se bo posojilo postopoma zniževalo. Revnim družinam z več otroki se bodo dovolile podpore do 500 šilingov, če so otroci stari pod 16 let. Družinam z več otroci in z letnim dohodkom največ 12.000 šilingov ter premoženjem ne nad 75.000 šilingov se dovolijo mesečne podpore po 15 šil. za petega in vsakega naslednjega otroka. Osebam s plačo ali zaslužkom se dovoli 15 šil. mesečno za tretjega in četrtega in 30 šilingov za petega in vsakega naslednjega otroka. Družinam z vsaj štirimi otroci se dovoli posebna podpora za šolanje. Za te podpore je na razpolago 780 milijonov šilingov. Odredba je stopila v veljavo 1. aprila.

Naraščaj Rdečega križa je nastopil

Ljubljana, 10. aprila.

Danes dopoldne se je ljubljanska šolska mladina, ki se zbira pod okriljem naraščaja Rdečega križa, v filharmonični dvorani predstavila javnosti z lepo in pestro akademijo, ki je bila zamišljena kot del proslave »Dneva naraščaja Rdečega križa«. Akademija nam je na prikupen način podala prerez stremljenj in vzgojnega dela v tej najbolj razširjeni mladinski poluradni organizaciji in nam je s svojim raznolikim sporedom nudila res prijeten in prisrčen užitek. Občinstvo, ki je dodobra napolnilo dvorano, je sproti nagrajalo mladino s toplim odobravanjem. Akademiji so prisostvovali tudi predsednik naraščaja Rdečega križa za dravsko banovino direktor gosp. **Dolenec,** dalje srednješolski inšpektor g. **Bajuk,** meščanskošolski inšpektor gosp. **Wagner,** več direktorjev in profesorjev ter učiteljstva ljubljanskih šol.

Spored je začel deški zbor II. deške ljudske šole, ki je pod vodstvom učitelja gosp. Paljka korajžno odpel Foersterjevo »Planinsko«, nato pa so štirje dečki iz iste šole učinkovito deklamirali »Pesem naraščajnikov Rdečega križa«. — Mestni licej je poslal na akademijo štiri dekleta, ki so občuteno zapele dr. Dolinarjevo »Divjo rožico«. — Globoko se je dojmil občinstva dialog v vezani besedi Griše Koritnika »Zavojevalec in Rdeči križar«, v katerem je avtor na prepričevalen način razvil ideologijo mladine Rdečega križa. Dialog sta prav lepo podala dva dijaka klasične gimnazije. — Učenci II. deške meščanske šole so nato pod vodstvom ge. Laharnarjeve zapeli Adamičevo »Na straži«, pri kateri se je odlikoval mladi baritonist, ter Aljaževo »Triglav«, ki jo je mladi zbor zapel kar šesteroglasno. Viharen aplavz je zbudila naslednja točka — rajalni nastop »Ples na vasi«, ki ga je naravnost dovršeno izvajalo 12 učenk II. dekliške meščanske šole v narodnih nošah pod vodstvom ge Kobilčeve. Dekleta zaslužijo vse priznanje. II. deška ljudska šola je prispevala k sporedu dve točki, deklamacijo Griše Koritnika »En dinarček za Rdeči križ« in pa prisrčen prizorček »Neubogljivo pišče«, ki so ga drobne deklice v izvirnih kostimih podale s tako pristno in prepričevalno otroško ljubkostjo, da so žele zasluženo viharno odobravanje. Prav prisrčen je bil nastop učencev VI. deške ljudske šole, ki so pod vodstvom učitelja gosp. Venturinija odpeli tri pesmi, od katerih je bila toplo sprejeta zlasti zadnja »Jezušcku pušeljček«. Dve učenki klasične gimnazije sta nato ob spremljevanju klavirja občuteno zapeli Kramolčevo »Mrzel veter tebe žene«. Nadvse imenitno so se odrezale učenke Lichtenthurnovega zavoda, ki so podale dva prizorčka: »Bolna bebica« in »Oh ta avto«. Učenke I. dekliške meščanske šole so zatem pod vodstvom ge. Saršonove s spremljevanjem klavirja kar lepo zapele Adamičevo »Posmehuljа neumiti deklici« in Sattnerjevo »Žabjo«. Sledil je nastop malih harmonikarjev prof. Rančigaja, ki so naravnost virtuozno odigrali več slovenskih narodnih pesmi. Akademijo je zaključil moški zbor III. državne realne gimnazije, ki je pod podstvom prof. Schweigerja zapel »Oj ta vojaški boben« in državno himno.

Akademija je prav lepo uspela ter gre prireditelјem in mladini, ki nam je nudila prisrčen užitek, priznanje in zahvala.

Če umolknejo topovi...!
Kino Matica

Cvetna nedelja v Ljubljani

Letošnja cvetna nedelja cvetju ni bila naklonjena. Po dveh hudih slanah med tednom je danes sledila tretja, ki je dokončno pomorila vse cvetje na breskvah in češnjah, poparila še zadnje magnolije, kolikor so jih ljubitelji prej utegnili rešiti, škodovala je drugemu cvetju in napravila mnogo škode po vrtovih in poljih, kjer že poganjajo prve rastlinice. Zgodnjega sadja torej Ljubljana in ljubljanska okolica letos ne bo imela. Mali kmetje na Orlah in na Golovcu so obupani: mnogo so računali na svoje češnje, da bodo šle v denar, pa jih je trikratna zaporedna slana pobrala že v cvetju. Žalosten je pogled na ljubljanske parke: vse osmojeno, kar je bilo dosedaj v cvetju. Mnogo bolj radosten pa je bil danes pogled v ljubljanske cerkve: butara pri butari, vse v živih barvah, pod njimi pa otroci žarečih lic. Cvetna nedelja, ta lepi pomladanski praznik je res praznik mladine. Lepi so bili prizorčki, ko so očetje in matere svoje malčke privedli v cerkev blagoslovit butarice in oljke, s katerimi so pozneje ponosno korakali po mestu.

Simultanka dr. S. Tartakowerja

Velemojster je 16 partij dobil, 6 izgubil, 6 remiziral

Ljubljana, dne 10. aprila.

Že več dni je naš šahovski svet v napetem pričakovanju velikih dogodkov. Jubilejni mednarodni turnir Ljubljanskega šahovskega kluba bo skozi dobrih 14 dni središče zanimanja ne le pri nas, ampak tudi v inozemstvu. Da bi pa LŠK nudil šahistom priliko, da se spoprimejo z velemojstrom, je priredil v soboto zvečer v veliki kazinski dvorani simultanko g. dr. Tartakowerja, ki je takoj po turnirju v Lodžu odpotoval v Ljubljano. Dr. Tartakower slovi kot hiter in zelo uspešen simultanski igralec, kar je s snočnjo produkcijo docela potrdil. Ob 20.30 je predsednik Ljubljanskega šahovskega kluba prof. Slavko Osterc prisrčno pozdravil gosta, obenem pa tudi moistre: madžarskega prvaka Szaba in L. Steinerja in Boro Kostiča, ki so bili tudi navzoči. Dr. Tartakower je nastopil proti 28 šahistom, med katerimi je bilo opaziti več mladih igralcev, ki so tokrat prvič nastopili. Škoda, da je manjkalo mnogo prvorazrednih ljubljanskih moči, kar je seveda mojstru precej olajšalo delo. Dr. Tartakower v otvoritvah, ki jih je igral zelo hitro, ni eksperimentiral. Kot izvrsten poznavalec moderne igre je gradil svoje partije predvsem pozicijsko; izbiral je najmočnejše in preizkušene variante. Skoraj na vseh deskah je prišel iz otvoritvenih faz v večjo ali manjšo prednost, marsikoga je že zgodaj spravil v stisko. Po 10 potezah je nekoliko zmanjšal tempo, v nekaterih partijah je začel silovito napadati. Pozicije so postajale ponekod zelo zapletene tako, da je mogel pokazati vse taktične zmožnosti. Čim bolj se je razvijala središčna igra, tem pogosteje so se pri posameznih deskah zadrževale njegove misli; pri težkih pozicijah se je naslonil na mizo in z nič kaj veselim obrazom zrl v pozicijo, toda kmalu se je odločil za potezo in se rešil iz zagate. Pri drugih deskah pa je zopet z zadovoljstvom neusmiljeno mrcvaril svoje nasprotnike. Ob 23.15 je padla prva žrtev, Lado Hren je moral položiti svoje orožje. Kmalu nato je dr. Sever remiziral. Sledila je cela serija zmag dr. Tartakowerja, katero so prekinjevali remiji, ki so jih dosegli Drofenik, dr. Valentinčič, Japelj in prof. Osterc. V dvorano je po 23. uri prihajalo vedno več gledalcev, ki so se zgrinjali posebno okoli partij, ki so slabo kazale za Tartakowerja. Malo pred pol eno je moral velemojster prvič kapitulirati, premagal ga je mladi Josip Čop. Sledilo je več porazov naših šahistov, nato pa so uveljavili svojo premoč in zmagali v manjših časovnih preseldkih: Rode, Jeran, Majcenovič, Muzlovič in Samec. Zopet so morali nekateri odnehati v izgubljenih pozicijah, tik pred koncem pa doseže Jože Šiška kljub premoči dveh kmetov zaradi izvrstne dr. Tartakowerjeve igre v končnici samo remis. Hip za tem se vda poslednji igralec in konec je ob 2. uri. Tako je dosegel dr. Tartakower po pet in pol urni borbi z rezultatom + 16, — 6, = 6 (ali 67.8%) lep uspeh. Priznati pa moramo, da so se tudi naši šahisti dobro borili.

FOTOAMATER

Anastigmati

Po konstrukciji razlikujemo sledeče glavne vrste anastigmatov:

1. simetrični zlepljeni anastigmati ali dvojni anastigmati, ki imajo dve sestavni polovici, zlepljeni iz treh ali štirih leč. Oba dela sta anastigmatsko korigirana. Uporabna sta tudi posamič ter izrišeta do robov ostro pri polni odprtini isti format, kakor celoten sestav. Sestavni polovici imata lahko enako ali pa različno goriščnico. Tako so združene v enem objektivu dve do tri goriščnice, ki omogočajo snemanje predmetov iz iste razdalje v različnih velikostih. Dvojni anastigmat, kojega polovici imata različni goriščnici, imenujemo tudi stavkovni objektiv.

2. Simetrični nezlepljeni anastigmati ali dialiti, sestavljeni iz štirih ločeno stoječih leč. V to skupino spadajo tudi objektivi s prav neznatno razliko v simetriji sestava. Vsaka polovica objektiva ima po eno zračno lečo. Pri večji zaslonki sta uporabni tudi posamič. Ker imata različno goriščno razdaljo, so združene tudi v dialitih tri goriščnice. Svetlobnost teh objektivov je precejšnja, uporabni slikovni kot pa majhen in ne sega preko 40°. Ker je odstranjen sekundarni spektrum, so uporabni dialiti tudi za tribarvno fotografijo.

3. Simetrični anastigmati s šestimi, deloma zlepljenimi, deloma ločeno stoječimi lečami. V to skupino spadajo simetrični dvojni plazmati s svetlobnostjo do 1:4, ki so korigirani za vse barve spektra ter spadajo med najboljše stavknvne anastigmate. Svetlobnost za kinematografe zgrajenih plazmatov je celo 1:2.

4. Nesimetrični anastigmati ali tripleti, ki so sestavljeni iz treh ločeno stoječih leč. Srednja leča je vedno navadna razprševal na leča, prednja in zadnja pa sta zbiralni leči, ki sta lahko zlepljeni. Posamenze leče niso uporabne. V to skupino spadajoči objektivi so korigirani zelo dobro, rišejo izredno ostro ter je tudi njihova svetlobnost zelo visoka.

5. Nesimetrični anastigmati. Ta sestav ima štiri leče. Prednja polovica sestoji iz dveh posameznih leč, med katerima je zračna leča, zadnja polovica pa je sestavljena iz dveh zlepljenih leč. Sestavna dela objektiva nista uporabljiva posamič.

Posebna vrsta anastigmatov so širokokotni anastigmati, ki so po konstrukciji zelo stisnjeni ter imajo nekoliko močneje ukrivljeno prednjo lečo. Njihov slikovni kot je zelo obsežen, po svetlobnosti pa so precej šibkejši od navadnih anastigmatov.

Zaradi njihovih vrlin smemo prištevati anastigmate med univerzalne objektive, ki so uporabljivi za vse vrste fotografskega snemanja. Kateri tip je boljši od drugega, je težko določiti, kajti po zmogljivosti so vsi odlični in v rokah sposobnega fotografa dorastli vsem nalogam snemanja.

Objektivni stavki

imajo tri do štiri leče različnih goriščnic. Uporabljive so posamič kot enojni objektivi ali pa v kombinacijah po dve leči skupaj kot simetrični ali nesimetrični dvojni objektivi. Možnost kombiniranja s posameznimi lečami je precejšnja ter je mogoče sestaviti z njimi več objektivov, ki se razlikujejo po dolžini goriščnice, svetlobnosti in obsegu slikovnega kota. S tem je omogočeno snemanje predmetov na isto razdaljo v različni velikosti. Sestavne leče so lahko navadni akromati ali pa anastigmatsko korigirane, iz treh do štirih delov zlepljene leče. Optična zmogljivost objektivskih stavkov z akromatskimi lečami je zelo majhna, zmogljivosti pravih dvojnih anastigmatov pa ne dosezajo niti stavki z astagmatsko korigiranimi lečami.

Teleobjektivi

Linearno razmerje v velikosti snemanega predmeta in slike je odvisno od dolžine goriščnice. Čim daljša je goriščnica objektiva, tem večjo sliko predmeta projicira objektiv na medlico. Objektivi kratke in normalne relativne goriščnice upodabljajo predmete na veliko razdaljo razmeroma v zelo majhnem merilu. Boljši so v tem oziru objektivi, ki imajo dolgo goriščnico, vendar je njihova uporabnost omejena, ker je snemanje z njimi zaradi dolgega iztega kamere priročno le do takšne goriščnice, ki po dolžini ne zahteva predolgega iztega ali celo posebej za takšen objektiv zgrajene kamere. Tega nedostatka nimajo po posebnem optičnem sistemu zgrajeni teleobjektivi, ki upodabljajo v velikem merilu pri razmeroma kratkem iztegu kamere. Sestavljeni so iz kompletnega fotografskega objektiva kot pozitivnega elementa in iz povečevalnega sistema v obliki korigirane razprševal ne leče, ki predstavlja negativni element teleobjektiva.

Starejši sistemi so bili vgrajeni v daljšo objektivsko cev tako, da je bilo mogoče razdaljo med pozitivnim in negativnim elementom zdaljšati ali skrajšati ter izpremeniti s tem dolžino goriščnice in velikost slike. Ostrina in svetlobnost teh objektivov nista bili zadovoljivi, zaradi teže in dolžine pa so bili poleg tega neprikladni za snemanje iz roke in za montažo na ročnih kamerah. Pri modernih teleobjektivih sta pozitivni in negativni element nepremičen, krajše zgrajen in dobro korigiran optični sistem z neizpremenljivo goriščnico, dovršeno ostrino in boljšo svetlobnostjo. Važni so zlasti za kamere majhnih formatov.. Nekateri so prilagodeni samo določenim kameram ter zgrajeni tako, da je izmenjava lahko in hitra.

Slikovni kot teleobjektivov je majhen in perspektiva zlasti pri snemanju z ekstremno dolgimi goriščnicami za oko prav tako nenavadna, kakor je perspektiva slik, posnetih s širokokotnimi objektivi, ki imajo zelo kratko goriščnico.

Uporabljivi so za vse vrste snemanj, zaradi velikega upodobitvenega merila posebno za snemanje predmetov, ki se jim iz kakršnihkoli razlogov ne moremo približati, v zvezi z infrardečim tvorivom pa zlasti za snemanja pokrajin na zelo velike razdalje.

Naša društva

Fotoklub Ljubljana. Program za tekoči teden: danes seja eksekutive razstavnega odbora na velesejmu. V torek seja odbora v klubovem lokalu ob 20. Udeležba obvezna tudi za referente razstavnega odbora. V petek skioptično predavanje s 120 diapozitivi v klubovem lokalu ob 20. Predava K. Kocjančič. Na predavanje so vabljeni tudi prijatelji kluba.

Nedeljski sport

Cross-country za prvenstvo Jugoslavije

Prvenstvo moštev si je priborilo Primorje, prvenstvo posameznikov pa Flas (Hašk-Zagreb)

Ljubljana, 10. aprila.

Na ljubljanskem Stadionu je bilo danes zanimivo tekmovanje v cross-countryju, katerega so se udeležila moštva in posamezniki ljubljanskih klubov Primorja in Ilirije, mariborskega Maratona ter zagrebškega Haška in Concordije. Prireditev so počastili s svojo udeležbo ban g. dr. Marko Natlačen, zadržanega župana je zastopal g. Andrejka, polkovnik v pok., komandanta dravske divizije podpolkovnik g. Oblak, jugoslovansko lahkoatletsko zvezo pa njen predsednik g. inž. Gruden. Tudi gledalcev se je nabralo lepo število, vendar bi taka lahkoatletska prireditev, ki drugod po svetu privabi na tisoče in tisoče gledalcev, zaslužila večji obisk. In ne samo na Stadionu, temveč tudi na progi, ki je šla deloma po ljubljanskem polju in deloma po Dunajski cesti, se je nabralo precej gledalcev, ki so z zanimanjem sledili poteku te zanimive borbe.

Kje je šla proga

Proga za letošnji cross-country je bila dolga 7 in pol km. Start je bil v areni Stadiona pred glavno tribuno in je nato peljala proti izhodu na Dunajski cesti, kjer so zavili tekači na lahkoatletsko progo, katero so enkrat pretekli. Nato so zavili na pobočje ob Dunajski cesti in tekli po vrhnji rundi okrog ter pri južnem izhodu ob Dunajski cesti zavili ven in na desno na Vodovodno cesto, po kateri so tekli kakih 100 m, nato zavili pri novi šoli kralja Aleksandra I. v zapuščeno gramozno jamo, katero so pasirali v njeni globini in na zapadni strani po pobočju prišli na teren in na cesto in naprej ob kamniški progi skozi viadukt mrtve proge do stare meje mestne občine ljubljanske. Pri kamnu so nato ob mrtvi progi zavili proti Dunajski cesti in pri drugem kamnu stare meje mestne občine zavili proti Stadionu in sicer na križišču mrtve železniške proge in Dunajske ceste.

Na Stadion so pritekli skozi severna vrata ob Dunajski cesti, nato so pretekli celo vrhnjo rundo in zopet zavili ven pri južnem izhodu na Dunajski cesti na isto progo kakor prvič. Na Stadion so se vrnili zopet skozi severna vrata in se podali po pobočju v areno, so pretekli spodnjo rundo in na sredi zavili proti cilju, ki je bil na istem mestu kakor start.

Kako so tekli

Kakor hitro so prišli na teren, so se razdalje med posameznimi tekači toliko zvečale, da so imeli gledalci prav lep pogled celotne borbe. Tekači so stvorili posamezne skupine, ki so se skoraj ves čas tekmovanja držale skupaj. Vodilno skupino so tvorili Krevs, Flas, Bručan in še nekateri drugi, ki se pa tudi ni prav do konca držala skupaj in sta Krevs in Flas prišla v areno skupaj, v ravnini pa ga je Flas, kateremu se ni poznala nikaka utrujenost, pustil zadaj in sigurno pasiral kot prvi cilj. Takoj za njima je prišel Bručan kot tretji. Krevs je napravil kardinalno napako s tem, ker se ni že na terenu odtrgal Flasu, kajti kakor hitro sta prišla v ravnico stadionske arene, ni mogel vzdržati Flasovega tempa, kaj še, da bi se odtrgal od njega. Borba je bila danes izredno lepa in vsa proga tako spretno izpeljana, da nihče ni mogel zaiti ali se zmotiti in tudi sodniški zbor, ki je opravil svojo nalogo hitro in prav dobro, ravno zaradi dobro izbrane in izpeljane proge ni imel težkega stališča. Edina škoda je, da gledalci v Stadionu niso mogli zasledovati poteka celotne borbe, ampak samo nekoliko faz, ki so se odigravale v Stadionu samem. Primorje si je kot moštvo izvojevalo prvenstvo, ki je zmagalo petkrat v presledkih in trikrat zaporedoma in si s tem končnoveljavno osvojilo prehodni pokal bivšega bana. Pokal bivšega župana si je pa za eno leto osvojil Flas, četudi so vsi z gotovostjo računali, da si ga bo Krevs danes definitivno priboril.

Izid tekmovanja

Prvenstvo moštev

1. Primorje (Krevs, Perc, Srakar, Dolinšek, Pogačnik, Kranjec) 42 točk.

2. Concordia — Zagreb (Šindelar, Šurbek, Starman, Krajcer, Srakar, Krajcer) 58 točk.

3. Maraton — Maribor (Stojnšek, Hoš. Štrucelj, Marchel, Ciglar, Dobnikar) 101 točka.

Ilirija ni nastopila kompletna in zato ni prišla v poštev za tekmovanje moštev. Zelo dobro so se držali tudi maratonski tekači iz Maribora, ki so, četudi s svojimi mladimi močmi, vztrajali ves čas tekmovanja in se borili z drugimi športnimi tovariši od začetka do konca.

1) Flas (Hašk) 25:26.8, 2) Krevs (Primorje) 25:43.6, 3) Bručan (Ilirija) 25.55, 4) Šindelar (Concordia) 26:15.6, 5) Šurbek (Concordia) 26:24, 6) Perc (Primorje) 26:25, 7) Stojnšek (Maraton) 26:41, 8) Doršič (Hašk) 26:45, 9) Srakar (Primorje), Dolinšek (Prim.), Starman (Conc.), Pogačnik (Pram.) vsi 26:49, 10) Kranjec (Prim.) in Krajcer (Conc.) oba 26:58, 11) Starman (Prim.) 27:10. 12) Kren (Prim.) 27:11.

Tekmovanje samo je lepo uspelo in bi bilo želeti, da se v bodoče ta stvar organizira tako, da se zainteresira za tovrstne lahkoatletske prireditve čim večji krog gledalcev. Ker je to prva pomladanska lahkoatletska prireditev, zato je treba pri našem športnem občinstvu že takoj v začetku sezone popularizirati lahkoatletski šport, za katerega se bo brez dvoma tudi pri nas vzbudilo tako zanimanje kakor drugod po svetu. Lahka atletika kot najnaravnejša in najprimernejša športna panoga mora tudi med našim športnim občinstvom polagoma vzbuditi zanimanje, ker bo s tem tudi število lahkoatletov naraslo in finančna stran, o kateri doslej ne moremo poročati nič ugodnega, se bo vsaj toliko popravila, da bodo lahkoatletski klubi krili vsaj najnujnejše potrebe.

Tekme za prvenstvo države

Belgrad, 10. aprila. BSK : BASK 2:1 (2:1).

Belgrad, 10. aprila. Jugoslavija : Jedinstvo 0:0 (0:0).

Split, 10. aprila. Hajduk : Ljubljana 3:2 (2:0).

Po današnjih tekmah izgleda prvenstvena tabela po točkah takole:

BSK 24, Hašk 21, Gradjanski 19, Hajduk 14, Bask 14, Slavija 13, Jugoslavija 12, Jedinstvo 9, Ljubljana 8, Concordia 7.

Hermes : Maribor 3 : 3 (3 : 2)

Ljubljana, 10. aprila.

Hermes je danes le z veliko srečo obdržal eno točko, dočim se ima Maribor edino svojemu vratarju zahvaliti, da ni odnesel obe točki domov. Po igri, ki so jo podali danes gostje, bi zaslužili zmago, kajti bili so skoraj ves čas v premoči, kar velja zlasti za drugo polovico, ko domačinov skoraj niso pustili do sape. Mariborčane je odlikovala požrtvovalnost in volja do zmage in so bili tako v startu kakor v podajanju boljši od Šiškarjev. Čudno in naravnost zabavno vlogo je igral njihov vratar, ki je prav za prav kriv vseh golov, ki jih je prejelo svetišče Maribora. To se nam zdi potrebno zapisati že samo zaradi tega, ker bi vsak drugi vratar lahko ubranil vse te strele. Igrali so pa vsi drugi Mariborčani z velikim zanosom in znali spretno uporabiti svoje tehnične sposobnosti v vsej današnji igri. Skoraj večji del druge polovice so bili na strani domačih, ki so imeli polne roke dela, da so se jih mogli otresti. Toda vse odbojne akcije domačih so šle samo do polovice igrišča in potem so zopet Mariborčani pritiskali na njihov gol, tako da smo skoraj ves drugi polčas mogli opazovati igralce obeh moštev le na strani Šiškarjev. Hermežanom ni šla stvar izpod rok, kar velja za ves napad in halflinijo. Edino ožja obramba z vratarjem je kolikor toliko izvrševala svoj posel, drugega pa o tem moštvu danes nimamo dosti povedati.

Igro so začeli gostje. Hermes je imel v prvi polovici velik plus, ker je igral s precej močnim vetrom, iz katerega je rezultiral tudi ves njegov današnji uspeh. Že takoj v peti minuti je poslal v mrežo Mariborčanov žogo. Mariborski vratar, ki je imel žogo že v roki, jo je seveda gladko izpustil. Do tega časa in še nekaj minut potem je bil Hermes v premoči. Toda to ni trajalo dolgo, kajti Maribor je kljub protivetru začel pritiskati in posrečilo se mu je doseči premoč, ki jo je izrazil v prvem zgoditku v svojo korist, in sicer iz enajstmetrovke, vendar zasluženo, in stanje se je glasilo 1:1. Kmalu nato je Hermes drugič pretresel mariborsko mrežo in je s stanjem 2:1 zopet vodil. Mariborčani so kar naprej napadali, kar seveda ni ostalo brez uspeha. Krasen gol z glavo je obstoječe stanje zopet izenačil. Hermesu se je še enkrat zasmejala sreča in prvi polčas je s stanjem 3:2 izvojeval v svojo korist.

Drugo polovico so otvorili domači. Imeli so sedaj težje stališče, ker so morali igrati proti vetru. Zato in zaradi prej omenjenih vzrokov so igrali v tej polovici še bolj podrejeno vlogo. Premoč Mariborčanov je bila še bolj vidna. Domači so se skoraj vsi potegnili na svojo polovico igrišča in so le redkokdaj prišli pred mariborska vrata. Maribor ni mogel izvojevati zmage, ker so bili domači pregosto naseljeni na svoji strani, vendar so pa izenačili, kar je najmanj, kar so morali po poteku današnje igre dobiti.

Gledalcev se je ob precej močnem in mrzlem vetru, ki ni samo igralcem nagajal, ampak je bil tudi za občinstvo zelo neprijeten, nabralo nekaj sto, ki so pa bili vsi nezadovoljni z igro domačih, kar so nekateri pokazali celo s tem, da so v znak protesta navijali za Mariborčane.

Sodil je g. Držaj zelo objektivno in prav dobro.

Korotan : Grafika 0 : 0

Izredni občni zbor Jugosl. olimpijskega odbora v Zagrebu

Zagreb, 10. aprila.

Minister za ljudsko telesno vzgojo dr. Miletić si je ob prevzemu resora nadel težko nalogo, da odstrani vsa nesoglasja, ki so nastala bodisi med posameznimi športnimi forumi, bodisi med njimi in ministrstvom, in da doseže pomiritev, ki naj omogoči plodonosno športno delo v naši državi. Med drugim je razveljavil tudi odlok svojega prednika o razpustitvi Jugoslovanskega olimpijskega odbora v Zagrebu. Tako je bilo spet omogočeno delo te najvažnejše športne ustanove pri nas. Ker pa so nastala neka nesoglasja med njenim upravnim odborom in stališčem generala Djukića ter člani mednarodnega olimpijskega odbora glede sedeža in članstva Jugoslovanskega olimpijskega odbora, je bil za danes sklican izredni občni zbor, da končno redigira in uveljavi svoja pravila.

Občni zbor je vodil predsednik JOO dr. Stevan Hadži. Prisostvovali so delegati 15 športnih zvez, med njimi tudi dr. Pirc iz Ljubljane za Zimsko-športno zvezo. Kot zastopnik ministra dr. Miletića je prišel g. Drago Ulaga, šef odseka za telesno vzgojo. Prisostvoval je tudi član mednarodnega olimpijskega odbora prof dr. Bučar iz Zagreba. Ob začetku je pozdravil predsednik navzoče, nato pa je tajnik Dobrin prebral dopis generala Djukića in pismo predsednika mednarodnega olimpijskega odbora grofa Baillet Latoura. Prvi zahteva, da se vzamejo na znanje pravila, ki jih je on skupaj z dr. Bučarjem predložil in kjer je določeno veliko število odborniških mest za razne gospode iz Belgrada ter tudi prenos JOO v Belgrad. Grof Baillet Latour pa razlaga, da brez soglasja med člani mednarodnega olimpijskega odbora in JOO ni mogoče delo v smislu olimpizma. Sledil je pozdrav prof. Draga Ulage v imenu ministra, ki so ga navzoči navdušeno pozdravili.

Nato je dr. Bučar na široko razlagal, kako je po zahtevi generala Djukića prišlo do raznih sestavkov pravil in pa v čem ne soglaša z zahtevami generala Djukića. Na zahtevo delegata Zimsko-športne zveze se je nato prešlo na čitanje predloženih pravil. Nova pravila določajo, da morajo biti člani JOO samo športne zveze onih panog, ki so na sporedu olimpijskih iger. Izvršilni odbor JOO se more sestavljati samo iz vrst športnikov, ki sodelujejo aktivno v vsakem športu. V upravnem odboru imajo pravico glasovanja samo po en delegat vsake včlanjene športne zveze, Sokola in pa oba odbornika mednarodnega olimpijskega odbora. Posvetovalni glas pa imata še dva delegata ministrstva za ljudsko telesno vzgojo in 25 častnih članov, ki jih izvoli redni občni zbor, ki se vrši vsaka štiri leta, najdalje šest mesecev po vsaki olimpijadi. Sklepe ustvarja večina, spremembo pravil in sedež pa dvetretjinska večina. Predsednik ima samo odločujoči glas. Kadar je navzoč osebno minister za ljudsko telesno vzgojo, predseduje on.

Delegat JNZ Kosta Hadžič je nasprotoval določbam glede dvetretjinske večine in spremembi pravil ter sedežu JOO. Vašemu dopisniku pa je izjavil, da bo v torek na seji JNZ odločeno, če ostane JNZ še nadalje član JOO. Vsi ostali delegati so soglasno potrdili popravljena nova pravila. Nanje je pristal tudi delegat mednarodnega olimpijskega odbora dr. Bučar.

Po občnem zboru je izjavil dr. Hadži Vašemu dopisniku na vprašanje, ali je zadovoljen z uspehom občnega zbora, sledeče: »Bojim se, da navzlic soglasnosti glavnih činiteljev jugoslovanskega športa in ministra za ljudsko telesno vzgojo ne bo delegat mednarodnega olimpijskega odbora g. general Djukić miroval prej, dokler ne bo JOO prenešen v Belgrad. S tem pa nam je bodoče delo spet otežkočeno.«

Mariborska zimskošportna podzveza

Maribor, dne 10. aprila.

V hotelu »Orel« je bil danes občni zbor mariborske zimskošportne podzveze. Predsednik kapetan v p. Gnus, je pozdravil zastopnika komandanta mesta g. polkovnika Božoviča, zastopnika mestne občine ravnatelja Rodoška in generalnega tajnika zveze gosp. Kunstla. Iz predsedniškega poročila je posneti, da je podzveza v minuli sezoni prestala nekak kritičen moment in da se od tega časa razmere v zimskem športu naglo boljšajo. Tudi kar se tiče športnega delovanja je pohvalno omenil velik napredek naših tekmovalcev v alpski kombinaciji, to je v smuku in slalomu., med tem ko zanimanje za tek, kakor povsod, tako tudi pri nas silno pada in je število tekmovalcev v tej disciplini vsako leto manjše. Tudi skakalcev primanjkuje, to pa v prvi vrsti zaradi tega, ker se jim ne more nuditi prilika za zadostni trening. Vse naše skakalnice so namreč večji del sezone neuporabne, ker navadno ni snega. V tem oziru bo treba napraviti energične ukrepe, in sicer bo moral odbor razmišljati, kako priti do sredstev, ki bi omogočila realizacijo starih načrtov, ki predvidevajo gradnjo manjših skakalnic za trening v okolici Maribora, Celja in na Pohorju, kakor tudi zgradnje velike 60 metrske skakalnice v našem zimskem športnem centru blizu Senjorjevega doma. Zadnjo je treba forsirati tem bolj, ker se ta center stalno izpopolnjuje, in smo dobili s smuško progo, ki gre od Senjorjevega doma do Ribnice eno najlepših in najzanimivejših izsekanih prog v Sloveniji sploh. Razen tega je bila otvorjena smučarska pot Sv. Bolfenk—Radvanje, ki predstavlja najtežji del smučarske transverzalke preko Pohorja. To progo forsira tudi banovina in je v ta namen tudi dala izdatno podporo. Kar se tiče denarnih sredstev, je predsednik omenil, da so z javno podporo kolikor toliko izhajali. Nabiranje sredstev postaja od leta do leta težje, dohodki so zelo pičli, investicijski program pa vedno večji. Tako bo šlo težko naprej, najidealnejši delavci bodo počasi zgubili veselje do dela, če ne bo vidnejših uspehov. Mi moramo končno prepričati javnost in merodajne činitelje, da šport ni več privatna zadeva, ki se tiče nekaj klubov, temveč, da je potreben in da je predpogoj za povzdigo narodnega zdravja. Mi jemljemo težko delo, ki bi ga drugače morale opravljati občine in država, prostovoljno nase in torej zaslužimo, da se nas zadostno podpira. Praksa z miloščinami se mora nehati. Šport se mora iz javnih sredstev podpreti z denarnimi dotacijami v takšni meri, kakor je to potrebno. Kako pa je to potrebno, nam pokažeta naši dve močni sosedni državi. — Iz tajniškega poročila, ki ga je podal agilni tajnik Josip Konič, je razvidno, da šteje podzveza 17 članov in sicer 12 športnih klubov, 4 planinska društva in eno tujsko prometno društvo, z 132 verificiranimi tekmovalci. Odnošaji med zvezo in podzvezo so bili naravnost prisrčni. Isto tako tudi do posameznih klubov. Skupina celjskih klubov je sicer stavila zvezi predlog glede ustanovitve samostojne podzveze s sedežem v Celju, ki pa je bil zavrnjen iz razloga, ker je stavilo predlog le sedem klubov, po pravilih pa mora staviti tak predlog najmanj deset klubov. Pester in bogat spored podzveznih prireditev se je moral tudi v minuli zimski sezoni zaradi neugodnih snežnih razmer skrčiti. Kot glavno nalogo si je podzveza tudi v letošnji poslovni dobi nadela dokončno zgradnjo smuške poti na Pohorje. Iz tehničnega poročila, ki ga je podal Lautner, je razvidno ogromno delo, ki ga je podzveza vršila v minuli sezoni. Vršili so se razni tečaji, uredile in zgradile so se mnoge smuške poti. Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal blagajnik Golubovič, je razvidno, da znaša premoženje podzveze 22.151 din. Prispevki ostanejo isti kakor do sedaj in sicer 150 dinarjev za klub. — Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika kapetan v pokoju Gnus. Odborniki so: Drago Senica, dr. Stane Lutman, kapetan Svetislav Ilič, dr. Hrašovec, Janez Poženel, dr. Vladimir Schrott, inž. Ivo Kriučenko, Mirko Dolinšek, Viljem Forstnerič, Srečko Voglar, Josip Konič, Karel Fanedel, Henrik Lautner, Ljudevit Zorzut, Anton Čerin, Marijan Kožuh, Kljun, Friderik Šapec, Zdravko Kovač, Maks Golob, Anton Kavčič in Ignac Pirnat. Nadzorni odbor pa tvorita ravnatelj Rodošek in dr. Ivan Jančič.

Mariborski sport

Maribor, 10. aprila.

SK. Železničar : SK Kranj 2:1 (0:0)

Na stadionu SK Železničarja je bila danes tekma, ki se je končala z gornjim rezultatom. SK Železničar je zasluženo zmagal. Gostje so kljub porazu zapustili dober vtis in smo zlasti občudovali disciplino moštva. V kranjskem moštvu smo pogrešali danes predvsem dober start na žogo, zlasti pa so gostje prevečkrat zanemarjali krila. Tekma sama je bila fair in sodnik Hobacher ni imel težkega dela. Oba gola za Železničarja je zabil Pavlin, in sicer v 3. in 25. min. drugega polčasa. Častni gol za Kranjčane je padel v 38. minuti drugega polčasa.

V predtekmi je mladina Železničarja zmagala nad mladino SK Rapida z 2:1 (1:0). Sodil je gosp. Klanjšček.

Čakovečki SK : SK Celje 3:1 (2:1)

V Čakovcu se je danes odigrala prvenstvena tekma med gornjima nasprotnikoma, ki se je končala z zasluženo zmago domačega moštva. Igra pa je bila slaba in je zlasti trpela zaradi stalnega in močnega vetra. Sodil je g. Bergant odlično.

Literarni večer Sedejeve družine

V soboto je **Sedejeva družina v Ljubljani** priredila **literarni večer svojih članov**, na katerem so bila na sporedu dela pesnikov **dr. Joža Lovrenčiča in dr. Lojzeta Remca** ter pisateljev **dr. B. Magajne, prof. Filipa Terčelja in Narte Velikonja.** Večer, ki je bil v dvorani Rokodelskega doma, je otvoril predsednik Sedejeve družine dr. **Česnik** z lepim govorom,, v katerem je označil pomen Sedejeve družine in predstavil prisotne pisatelje. Najprej je bral svoje pesmi pesnik, pisatelj in urednik Mentorja dr. **Lovrenčič**; v začetku nove pesmi meditativnega značaja, filozofske pesmi o Bogu in zemlji, dočim je v drugem delu pokazal svojo moč v pesmih, ki kakorkoli persiflirajo in ironizirajo današnje naše politične razmere. Za zaključek je podal daljšo epično pesem iz legendarnega srednjega veka o smrti patriarha Bernarda in grofici s sedmimi dogami. Za njim je nastopil s svojo novelo o punčki Heleni pisatelj **dr. B. Magajna**, ki je dosegel s svojo zgodbo o starcu, ki je iz živega dekleta napravil lutko ter prodajalki lutk, ki je le enkrat mimogrede zaslutila dah živega življenja, uspeh. Pesmi **dr. Lojzeta Remca** je recitirala s poudarkom in velikim razumevanjem njegova hčerka gdč. **Vera Remec.** Te pesmi so predstavljale najmočnejši del sporeda ter so zopet vzbudile željo, da bi pesnik stopil iz svoje molčečnosti. **Prof. Filip Terčelj** je recitiral čuvstveno zgodbo o deklici, ki ni znala jokati, zgodbo, ki je obenem postala tudi obtožba slabih duševnih sposobnosti tistih, ki so najbolj poklicani, da ozdravijo trpeče duše. Druga zgodba o Binčkovi prvi sv. spovedi je humoristično pisan mladinski spis, ki je močan ravno zaradi svoje krepke dikcije. Dve sliki — odlomek iz zbirke »Naš pes«, spomin na ljudskošolska leta — ter groteskno pismo **Narte Velikonje** je brala njegova hčerka ter sta prav zato — motivno sta namreč obe skici iz otroškega življenja — še bolj uspeli. Če je prva presenetila po svojem čudnem fantastičnem motivu, je druga prijela s svojo toploto in ostrim opisom. — Po teh nastopih primorskih književnikov Sedejeve družine se je vsem sodelujočim kakor tudi udeležencem zahvalil predsednik dr. Česnik, z željo, da bi občinstvo ostalo naklonjeno Sedejevi družini. Ta njen prvi literarni večer je brez dvoma uspel in veseli smo, da smo zopet lahko slišali pesnike in pisatelje, ki — z malimi izjemami — v zadnjem času tako redkokdaj stopajo pred širšo javnost.

Mariborski drobiž

Maribor, 10. aprila.

Zborovanje mariborskih železničarjev. Danes dopoldne je bilo v dvorani na Aleksandrovi cesti zborovanje železničarjev, članov kluba železničarjev JRŽ, na katerem so govorili minister dr. Miha Krek in člani upravnega odbora kluba iz Ljubljane. Zborovanje je vodil predsednik mariborskega poverjeništva g. Wurzinger. Obširno poročilo o zborovanju objavimo v jutrišnji številki »Slovenca«

Vina se mu je zahotelo. Vinskemu trgovcu Antonu Jarcu je dosedaj še neznani storilec odnesel z dvorišča neke gostilne na Aleksandrovi cesti sodček s 43 litri vina. Škoda, ki jo trpi viski trgovec, znaša okoli 300 din.

Prometna nezgoda. Na križišču Slovenske in Gosposke ulice se je pripetila težja prometna nesreča, katere žrtev je postal sluga Ivan Timošenko. Ponesrečenec se je pripeljal iz Gosposke ulice ter hotel zaviti v Slovensko ulico. Pri tem pa je prišlo do karambola, ob kateri priliki je Timošenko padel pod enovprežni voz, ki ga je vozil pekovski vajenec Ernest Murgel. Rešilni oddelek je ponesrečenca prepeljal na njegov dom

Izsleden tat. Kakor smo poročali, je bila iz veže tiskarne sv. Cirila ukradena ena bala pergamentnega papirja v vrednosti 1160 din. Policijskemu agentu Jožetu Pavletiču se je posrečilo izslediti tatu v osebi 42-letnega brezposelnega kovaškega pomočnika Friderika Poplatnika iz Cvetkovc in ga aretirati. Tatvino priznа ter pravi, da jo je izvršil v skrajni stiski. Papir je prodal nekemu trgovcu za malenkostni znesek.

Obešenega so našli. V Sledkem vrhu so našli obešenega 48-letnega delavca Jakoba Colnika. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano, domneva se pa, da je bila vzrok težka neozdravljiva bolezen. Pokojnik zapušča ženo in dva majhna otročička.

Smrtna nesreča otroka. V Puconcih je padla v potok 3-letna posestnikova hči Margareta Jurič. Ko so jo domači našli, je bila že mrtva.

Življenja se je naveličal. V Studencih je zavžil v samomorilnem namenu invalid Jakob S. večjo količino do sedaj še neznanega strupa. Poklicani reševalci so obupanca prepeljali takoj v bolnišnico, kjer so mu izprali želodec. Upati je, da bo ostal pri življenju.

Zaradi volitev delegatov v Nabavljalno zadrugo drž. uslužbencev bo sestanek 1. volivne edinice (II. in IV okraj) **v ponedeljek, 11. t. m. ob 20 pri Gambrinusu.** Dostop imajo le zadružniki te volivne edinice. — Volivni odbor združenih stanovskih organizacij.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Ponedeljek, 11. aprila: 12 Operne fantazije (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Havajske pesmice (plošče) — 14 Napovedi — 18 Zdravstvena ura: Splošna navodila za prvo pomoč (g. dr. Anton Breceli) — 18.20 Poljske narodne (plošče) — 18.40 Ignacij Knoblehar, slovenski misijonar in raziskovalec Afrike (g. dr. Jože Gracer) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Krščanska cerkev in zadružništvo (Bogoljub N. Miloševič) — 19.50 Zanimivosti — 20 Koncert lahke gl. Sodelujejo: g. Vilko Skok (citre), gdč. Stefka Korenčanova (sopran), Mandolinistični kvartet in plošče — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Klarinet solo (g. Urbanc Franjo).

Torek, 12. aprila: 11 Šolska ura: V Sirije in Palestino (gdč. Julija Šušteršič) — 12 Kmečki trio — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Balalajke, mandoline in tamburice (plošče) — 14 Napovedi — 18 Koncert operne glasbe (Radijski orkester) — 18.40 Vzgojne poteze Slovencev (g. dr. Stanko Gogala) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Sprehod po razstavi italijanskih portretov (Todor Manojlovič, knjiž.) — 19.50 Zabavni zvočni tednik — 20 Koncert Radijskega orkestra — 21 Paganini: Sonata (plošče) — 21.10 Klavirski koncert (g. prof. Pavel Šivic) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Zvoki v oddih (Radijski orkester).

Drugi programi:

Ponedeljek, 11. aprila: Belgrad: 20 Prenos iz nar. gledališča — *Zagreb:* 20 Prenos — *Dunaj:* 19.10 Nar. gl. in petje — *Budimpešta:* 22.20 Schubertov godalni kvartet — *Trst-Milan:* 21 Leharjeva opereta »Ples kačjih pastirjev« — *Rim-Bari:* 21 Zabaven program — *Praga:* 20.55 Brno: Koncert mestne filharmonije — *Varšava:* 20 Koncert zabavne glasbe — *Sofija:* 19.30 Simfonični koncert — *Berlin:* 19.10 Operna glasba na ploščah —

Izdaja konsorcij »Ponedeljskega Slovenca«. Zastopnik Miha Krek. Urejuje Ciril Kočevar. Tiska Jugoslovanska tiskarna. Zastopnik: K. Ceč.